Arndt

OF THE

16 S '14

EXAMEN SOLLEMNE

IN

SCHOLA NEOBRANDENBURGENSI

DIEBUS I. ET II. MENSIS OCTOBRIS MDCCCXL

PUBLICE INSTITUENDUM

EA QUA PAR EST OBSERVANTIA

INDICUNT

RECTOR ET COLLEGAE.

INSUNT:

1. De pronominum simplicium constructione reflexiva apud Graecos dissertatio. Scripsit C. F. G. Arndt, Conrector.
2. Annales scholae.

NEOBRANDENBURGI
TYPIS EXSCRIPSIT CAROLUS HOEPFNER.

De pronominum Graecorum constructione reflexiva quum ante hos quatuor annos prolusionum scholasticarum loco disputare mihi proposuissem, alteram tantummodo eius disputationis partem, de compositorum sive reflexivorum pronominum usu observationibus conscriptis, attigi, alteram, quae est de simplicium pronominum constructione reflexiva, tunc relictam, nunc eodem loco oblata mihi scribendi occasione, tractabo.

Sed antequam ipsam rem aggredior, pauca mihi videntur de universo argumento proposito eiusque in partes distributione praemittenda esse. Simplicia pronomina quum dico reflexivam admittere constructionem, ea intelligo simplicium pronominum genera, quorum propria est certam personam significandi potestas. Certam dixi, quoniam omnis in se reflexa persona, etiamsi per se incerta sit, tamen, quatenus in se reflectitur, certa est. Sic, quum dico *ἐπαινεῖ τις*, incertam intelligo personam, at, quum addo *ἑαυτόν*, non incertam personam laudari dico, sed eandem ipsam, quae laudet. Demonstrari igitur ac definiri posse personam eo quo ad se ipsam referatur pronomine necesse est. Eius potestatis tria sunt simplicium pronominum genera haec:

1) personalia cum derivatis possessivis.

2) *αὐτὸς*, quod ubi distinctivum est, *ipse* significat, ubi inclinativum in casibus obliquis, *eius* etc.

3) demonstrativa *ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε.*

Horum pronominum quum alia sint discretiva *(ἐμέ, σέ, ἕ, αὐτὸς ipse, ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε)*, alia inclinativa *(με, σε, ἑ,* et quod huic postremo simile est *αὐτόν)*, atque e discretivis quidem alia aequalia inter se opponant *(ἐμέ, σέ, ἕ)*, alia praestantiora a ceteris distinguant *(αὐτός)*, alia vel absentia ac remotiora vel praesentia et propiora demonstrent *(ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε)*, ita ut singulis quibusque compositorum pronominum formis plures simplicium respondeant, distinctius sane simplicia quam composita pronomina diversas rerum personarumve condiciones atque affectiones exprimere valent, reflecti autem in se personas non significant. Jam quum reflexionis significatio non videatur semper aut sine perspicuitatis detrimento aut per Graecorum loquendi consuetudinem negligi posse, hoc ipsum quibus condicionibus possit fieri, antequam de singulis pronominum generibus singulatim explicetur, in universum videtur quaerendum esse.

Caput I.

Quibus condicionibus negligi possit reflexionis significatio.

Pendet haec quaestio partim ex ipsa reflexivae constructionis ratione, partim ex diversa singulorum pronominum vi demonstrandi. Ordiamur a constructione.

A. De reflexivae constructionis ratione.

1. Reciprocari vel, ut hodie malumus dicere, reflecti in se dicimus personam, ubi ea per actionem aliquam in se ipsam refertur, sive ipsius ea est personae in se relatae actio, ut *Ὅμηρος ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη* (Thuc. II, 104.), sive alterius personae, ut *τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ ἑαυτοῦ χάριν ἀγαπᾶται*, vel idem active dictum *τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ ἑαυτοῦ χάριν ἀγαπῶμεν* (Plat. de rep. init.). *)

2. Actio, per quam fit reflexio, quum debeat una esse, non necesse est ut simplex sit, sed potest etiam ex pluribus actionibus composita esse, si eae ad unius actionis naturam accedant, quod quidem non potest aliter fieri nisi sic, ut alteri actioni altera per causarum seriem ordinemque inhaereat. Ut si dico *ἥκειν μ᾽ ἐκέλευσε πρὸς ἑαυτόν*, iubendi actioni veniendi actio inhaeret eo, quod iussio est adventus causa efficiens, quo fit, ut ambae actiones in unius actionis notionem coeant, vocandi videlicet; quare nihil propemodum ad sententiam interest, utrum duobus verbis dicas *ἥκειν μ᾽ ἐκέλευσε πρὸς ἑαυτόν*, an uno *ἐκάλεσέ με πρὸς ἑαυτόν*, vel

*) Quae vulgo fertur definitio, reciprocationem personarum fieri, „quando eadem persona et agat et patiatur" (Priscian. XVII, 16. §. 103. Cf. Apollon. de Synt. II, 25. p. 175. Bekk. *διάθεσιν ὑποστρέφουσαν εἰς αὐτὸ τὸ διατιθὲν πρόσωπον*, et paullo post: *ἓν πρόσωπον τὸ διατιθὲν καὶ τὸ διατιθέμενον*), ea alterum tantummodo reflexionis genus amplectitur. Pauciora etiam comprehendunt, qui definiunt: „ubi idem est et subiectum verbi, et obiectum," vel quod eodem fere redit: „ubi de eadem persona et verbum et pronomen intelliguntur." Non enim idem solum genus, quod illi, intactum relinquunt, sed etiam ex priori illo genere eam reflexivae constructionis formam praetermittunt, qua actio, per quam fit reciprocatio, aut substantivo verbali exprimitur, ut Xen. Mem. S. I, 2, 6. *τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὁμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς ἑαυτῶν ἀπεκάλει*, item Thuc. VII, 75. *κατήφειά τέ τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν*, aut adiectivo, ut Xen. Conviv. 4, 64. *οἷός τ᾽ εἶ γιγνώσκειν τοὺς ὠφελίμους αὑτοῖς*, nisi fortasse latius extendi, quam communis fert dicendi consuetudo, et verbi et subiecti notiones volunt.

ut alia addam de eodem genere exempla, utrum *ἠνάγκασεν αὐτὸν καταμεῖναι παρ' ἑαυτῷ*, an *κατέσχεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ*, utrum *ἐδέοντο αὐτοῦ ἑαυτοῖς μὲν εἰρήνην ποιῆσαι*, an *ἑαυτοῖς μὲν εἰρήνην ᾐτοῦντο αὐτόν*. Quod si non semper verbo potest haec actionum cohaerentia exprimi, potest tamen cogitatione intelligi.

3. In hoc reciprocationis genere tribus modis potest persona in se ipsam reflecti. Transit enim per suam actionem persona aut in alteram personam, cuius actio in ipsam recurrit, ut *ἐπαινεῖ τοὺς εὖ ποιοῦντας ἑαυτόν*, aut in actionem alterius personae in ipsam redeuntem, ut *οἴεται ἑαυτῷ βοηθοὺς ἂν γενέσθαι ἡμᾶς*, aut in alteram suam ipsius actionem, quae eo quod ipsius dicitur in se ipsam eam reflectit, ut *βουλοίμην ἂν πλέον τί με ποιῆσαι*. *) Commune autem omnibus his modis hoc est, quod simul per transitionem in aliud et retransitionem in idem, unde transitio facta est, fit reciprocatio, quare retransitivum hoc genus Priscianus appellat quum alibi saepe tum imprimis XVII, 18. §. 133. 134.

4. Duo igitur quum sint reflexivae constructionis genera, quorum unum in simplici actione, alterum in composita versatur, iam videamus quae utrique accommodata sint pronomina.

I. De simplici reciprocationis genere.

5. Atque in simplici quidem genere quum propter ipsam simplicitatem actionis nihil sit quod in alia avertere a persona in se reciprocanda loquentis animum possit, ut mente intelligitur personae reciprocatio, ita oratione quoque exprimitur, id quod reflexivis fit pronominum formis. Quod si in hoc genere quaedam dicendi formulae, perpaucae illae quidem, simplicium pronominum usum aut desiderant, ut *δοκῶ μοι*, aut ad-

*) Quod si quis in isto exemplo accusativum *με* directe cum *βουλοίμην* construi velit, refragari huic constructioni dico verbi *βούλεσθαι* vim intransitivam, qua non potest ad rem personamve transire, potest autem ad actionem. Quare non recte Apollonius de Synt. II, 19. p. 139 sq., et de Pron. p. 52. Bekk., quem sequitur Hermannus Opusc. I. p. 321 sq., huiusmodi exempla ut *οὐδ' ἐμὲ φημὶ λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς* Iliad. *υ*. 361, vel *τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι* Odyss. *θ*, 221., ut Homerum demonstret simplicibus pronominibus pro compositis uti solere, cum talibus comparat exemplis, ubi per unum verbum fit reciprocatio, ut *ἀμφὶ ἓ παπτήνας*. Hoc Homeri proprium est, illud omnibus Graecis commune. Vid. infra cap. II. §. 18.

mittunt saltem, ut ταῦτα ποιήσω ὑπὲρ σοῦ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ (Xen. Cyrop. VIII, 6, 11.), vel ἐδίδοσάν σφισι λόγον (Herod. I, 97. et saepius), id non in constructionis ratione, sed in propria personarum pronominumque natura ponendum est, de qua quidem re nondum agimus.

6. At illud ex ipsa reflexivae constructionis natura repetendum videtur, quod facilius negligitur reflexionis significatio in remotiori quam in proximo verbo obiecto. Proximum vocamus obiectum, quod per accusativum verbo adiungitur, remotius quod per ceteros casus obliquos aut per praepositiones. Huc referendum, quod, sicut apud Germanos prius coepta est in accusativo quam in dativo significari pronominum reflexio (vid. Grimm. deutsche Gr. Part. I. p. 284. Bekker ausführl. deutsche Gr. Part. I. §. 162. p. 271.), in genitivo autem ne hodie quidem significatur, sic Graeci, antequam in unam formam coaluerunt pronomina personalia cum αὐτὸς subiunctivo, ut ex Homero atque Hesiodo cognoscimus, cum praepositionibus assueti fuerunt simplicia pronomina personalia construere, ut Hom. Iliad. ε, 343. ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν, ψ, 203. κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος, cum alias per additum pronomini αὐτὸν reciprocari in se personam indicare solerent. In causa est, quod hoc dicendi genere per longiorem quasi actionis circuitum et ob id ipsum minori cum vi persona in se retrahitur.

II. De retransitivo reciprocationis genere.

7. In retransitivo autem genere quum eae actiones, quarum inter se cohaerentia persona in se reflectitur, duplici modo possint loquentis animo obversari, aut ut coniunctae, aut ut singulae, utriusque pronominum generis usus permissus est. Nam si coniunguntur cogitatione, reciprocant in se ipsam personam, id quod reflexivis pronominibus significatur, sin disiunguntur, per se quaeque ad aliam extrinsecus personam transeunt, ideoque simplicia pronomina requirunt. Utro autem modo eas concipere animo praestet, ipsa, qua inter se coniunctae sunt, ratio docet. Quo enim arctius aut ipsae actiones natura sua inter se cohaerent, aut verba, quibus designantur, orationis compositione copulantur, eo magis ad comprehendendas eas cogitatione is, qui loquitur, inclinabit, quo autem laxius, eo ad disiungendas propensior erit. His duabus igitur rebus, verborum constructione et actionum inter se cohaerentia, is, de quo quaerimus, pronominum usus retransitivus continetur.

a) De verbi retranseuntis cum primario verbo coniunctione.

8. Atque primum quod ad constructionem verborum attinet, quum duobus modis inhaerere actioni primariae secundariam significare possimus, et infinitis verborum verbaliumque formis et coniunctionibus pronominibusque relativis cum verbo finito constructis, longe arctius per suam ipsius formam quam per particulas extrinsecus assumtas verbum verbo connecti manifestum est. Infinitum enim verbum alteri verbo appositum una cum hoc enunciatione comprehenditur, finita autem verba, licet coniunctionibus inter se copulentur, plura efficiunt enunciata. Atqui quo arctius est verbi retransitionem facientis cum verbo primario vinculum, eo magis ad reciprocationem per reflexiva pronomina indicandam propendeat is qui loquitur necesse est.

9. Quo factum est, ut eae linguae, quae rarum infinitis verborum formis usum concedunt, nunquam fere in retransitivo genere reflexivis pronominibus utantur. Sic Germani cum participio attributive constructo semper transitiva pronomina construunt, ut *er liebt die ihn liebenden*, nunquam reflexiva: *er liebt die sich liebenden*, assueverunt enim constructioni transitivae eo, quod disiunctim eiusmodi sententias per verba finita solent proferre, ut *er liebt, die ihn lieben.* Praedicative autem constructo participio, quo constructionis genere arctius aliquanto verba inter se connectuntur, reflexivum adiungunt, ut *er sah ihn wieder sich zugesellt, er sah uns um sich versammelt.* Iidem infinitivis, si eos, ut solent, per particulam *zu* verbo primario adiungunt, qua addita particula magis distrahatur in partes oratio, quam non addita, necesse est, non reflexiva apponunt, sed transitiva, ut *er bat mich, zu ihm zu kommen*, non *zu sich;* at si, quod raro licet, directe cum verbo, unde pendent, infinitivos coniungunt, in quibusdam dicendi formulis reflexivum usurpant, ut *er liess mich zu sich rufen, er sah seinen Freund zu sich kommen, er hiess ihn mit sich gehn, er hörte sich loben;* vix autem: *er hörte mich sich loben, er hiess mich sich schreiben,* sed mutata constructione: *er hörte, wie ich ihn lobte, er forderte mich auf, ihm zu schreiben.* Contra Graeci et Latini quum ampliore infinitis verborum formis usu concesso in unam enunciationis speciem sententias comprehendere assueverint, in retransitiva constructione et reflexivis utuntur, si arctior est verborum coniunctio, et simplicibus pronominibus, si laxior.

10. Sunt autem modi coniungendorum inter se verborum, ut ante exposui, duo, unus per infinitas verborum formas, alter per finitas. Quorum ad priorem eumque vi coniungendi potiorem etiam hoc dicendi genus pertinet, quod simplicis reciprocationis speciem habet, re autem vera retransitivum est, ubi actio retransiens non pleno verbo dicitur, sed per casum pronominis vel, quod idem paene valet, per praepositionem pronomini appositum significatur. Ut exemplis rem illustrem: quum dico *ἀπῆγε τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας*, non simpliciter per abducendi actionem abducentis personam in se reflecto, sed, si verum fateri volumus, per retranseuntem ad ipsum eum, qui abducit, militum actionem sive dicere mavis affectionem — est autem affectio genus quoddam actionis, — quae affectio, quum pleno verbo *τοὺς συνόντας αὐτῷ* vel *τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὄντας* exprimi possit, subintellecto participio per solam praepositionem *μετὰ* significatur, quo dicendi genere arctius etiam quam per participium verba inter se copulari perspicuum est. Eadem ratione explicandus est genitivus possessivus, ut *ἀπῆγε τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας*. Transit enim abducendi actio ad milites, quorum affectio ea, qua abducentis proprii sunt, ad ipsum abducentem revertitur. Atque haec quidem retransitio est, id quod clarius apparet, si participium subintelligendum apposueris: *ἀπῆγε τοὺς στρατιώτας τοὺς ἑαυτοῦ ὄντας* vel *τοὺς ἑαυτοῦ ἰδίους ὄντας*.

11. Bipartito igitur priori modo **tria** existunt eaque ad coniungendi vim inter se diversa **retransitivae constructionis genera**, quae ut in suas quodque formas describenda videntur, in brevi hoc conspectu disposita vides:

Actio retransiens significatur:

I. per **casum** pronominis vel, constructione paullo laxiore, per **praepositionem** pronomini praepositam.

1) Per **genitivum possessivum**, ut *ἀπῆγε τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας*.

2) Per **praepositionem**, ut *ἀπῆγε τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας*.

II. Per **infinitas verborum verbaliumque formas**.

1) Per **verbalia**.

a) Per **substantiva**, ut *οἱ Ὀλύνθιοι τὸν Φίλιππον ἐκ τῶν πρὸς αὑτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι* (Dem. Olynth. I, 7.).

b) Per **adiectiva**, ut *ἀκούσει πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ* (Plat. Criton. p. 53. E.), *ἀπήχθημαι πολὺ κρείττοσιν ἐμαυτοῦ* (Thuc. III, 64, 3.).

c) **Per adverbia**, ut *ἐφθάρησαν ἀξίως ἑωυτῶν* (Herod. III, 10; 14.), *σφόδρα ἑαυτῷ εἰωθότως ἔλεξεν* (Plat. Conviv. p. 218. D.).

2) **Per infinitivos**, vel directe cum verbo constructos, vel solutius aliquanto per articulum aut particulas *ὥστε, ὡς* et s.

a) **Directe**, ut *οὐδένα ἐχθρὸν ἑαυτῷ φησὶν εἶναι* (Dem. in Androt. §. 63.).

b) **Per particulam** *ὥστε*, ut *οὕτω τοὺς ἑαυτοῦ προῆκται παῖδας, ὥστ᾽ ἐναντίον ἑαυτοῦ ἐξαμαρτάνοντας μὴ αἰσχύνεσθαι* (Dem. in Conon. §. 23.).

c) **Per articulum**, ut *ὡς φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαί ποτε ἐπ᾽ αὐτόν* (Xen. Anab. III, 1, 18.).

3) **Per participia**, vel praedicative vel attributive vel, solutiore aliquanto constructione, casu absoluto constructa.

a) **Praedicative**, ut *ἑώρα ἑαυτῷ τὴν πόλιν εὔνουν οὖσαν* (Xen. Mem. S. II, 7, 9.).

b) **Attributive**, ut *φιλεῖ τοὺς ἑαυτὸν εὖ ποιοῦντας* (Dem. de f. leg. §. 227.).

c) **Absolute**, ut *Λίχας πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον* (Thuc. V, 50, 4.).

III. **Per verbum finitum cum coniunctionibus vel pronominibus relativis constructum**, ut *ᾔσθετο ὅτι νικῶσιν οἱ μεθ᾽ αὐτοῦ* (Thuc. V, 11.), *δεδιὼς μὴ ἄνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βούλονται* (id. VIII, 57.), *λύσαντες τὰς σπονδὰς αἳ αὐταῖς ἐγένοντο* (id. I, 23.), *ὅπερ κατ᾽ αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν* (id. VII, 6.), *ἐδίδασκεν, οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτόν* (Xen. Hellen. I, 4, 55.).

Atque hoc quidem tertium genus, quod in infimo quasi gradu coniungendorum verborum consistit, haud facile composita recipit pronomina, nisi alius accedat ex ipsa actionum inter se cohaerentia coniungendi modus, quem in oratione obliqua positum esse paullo post demonstrabo.

§. 12. Ceterum quod supra dixi actionis actioni inhaerentis proprias esse infinitas verborum formas, id non sic intelligi volo, quasi hanc solam esse harum formarum significationem contendam, usurpantur enim nonnunquam etiam tum, quum **obiter** aliquid, quod actionem non directe tangit, notamus, ut **participium**: Demosth. in Mid. §. 82. *οἴδαμεν Δημοσθένη πρώην λελογχότα Μειδίᾳ ἐξούλης τῷ καὶ νῦν ὑπ᾽ αὐτοῦ κρινομένῳ.* Nam quod nunc Midias accusari dicitur a Demosthene, id nihil attinet ad priorem eius accusationem, sed ad solam Midiae personam

refertur. Nulla igitur inter utramque accusationem intercedit causarum colligatio. Quare non licuit reflexivo uti pronomine. Idem valet de **substantivis appositis**, ut Soph. El. 966. *οὐ γὰρ ὧδ' ἄβουλός ἐστ' ἀνὴρ Αἴγισθος, ὥστε σόν ποτ' ἢ κἀμὸν γένος βλαστεῖν ἐᾶσαι, πημονὴν αὑτῷ σαφῆ.* Eurip. Hec. 891. *καλεῖ σ' ἄνασσα δήποτ' Ἰλίου, σὸν οὐκ ἔλασσον ἢ κείνης χρέος.* Non igitur debuit Bekkerus spiritum asperum pronomini *αὐτοῦ* apponere apud Isocratem Philipp. §. 112. *ταῦτα δὲ πράξας τὰς στήλας τὰς Ἡρακλέους καλουμένας ἐποιήσατο, τρόπαιον μὲν τῶν βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων, ὅρους δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων χώρας.*

b) **De actionis retranseuntis cum primaria actione cohaerentia.**

13. Ut verba, ita etiam quae verbis significantur actiones duobus ad coniungendi vim diversis modis inter se cohaerere possunt. Nam aut sola causarum serie inter se nexae sunt, aut simul mente et cogitatione eius, cuius est actio principalis. Ex his cohaerentiae modis prior ille **directa oratione** indicatur, hic **obliqua**, siquidem obliquam non eam tantum orationem vocamus, qua quid dicat quis significatur, sed etiam eam, qua quid cogitet, sentiat, velit, directam autem eam, qua quid sit. Quaecunque igitur obliqua oratione profertur actio, si ad eum, cuius est actio principalis, retransit, quoniam duplici quasi vinculo cum hac colligata est, fortius, quam quae directa oratione enunciatur, personam in se retrahat necesse est. Ex quo consequitur, etiam tum, quum verborum constructione non desiderantur pronomina composita, desiderari tamen oratione obliqua.

14. Itaque ubi laxior est verborum inter se coniunctio, id est in **tertio** retransitivae constructionis genere, ut rectae orationis propria sunt simplicia pronomina (§. 11. extr.), ita in obliqua frequentissimus est usus compositorum, isque usus etiam ultra terminos relativorum enunciatorum vagatur, ut Xen. Hellen. V, 3, 13. *ἦν δὲ οὐ τῷ Ἀγησιλάῳ ἀχθομένῳ ταῦτα· καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοῦ Ἀρχιδάμῳ ξένοι ἦσαν οἱ περὶ Ποδάνεμον, ἑαυτῷ δὲ οἱ ἀμφὶ Προκλέα*, quae verba ita intelligenda sunt, quasi plene dictum esset *λογιζομένῳ ὅτι — ξένοι ἦσαν*, quod participium in verbo *ἀχθομένῳ* intelligitur.

15. Deinde in **medio** genere, ubi per verbale vel verbum infinitum fit retransitio, propter adstrictiorem constructionis nexum in utraque oratione compositis uti pronominibus licitum est.

a) In obliqua oratione,

1) cum infinitivo, ut ἀκολουθεῖν μ' ἐκέλευεν ἑαυτῷ (Dem. adv. Phorm. §. 13.).

2) cum participio praedicative constructo, ut ἑώρων τὰ ἑαυτῶν δῃούμενα (Thuc. V, 59.), ὁ πατὴρ κατέλιπε ἐμὲ ὑμῖν διάδοχον ἀνθ' αὑτοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐσόμενον (Dem. in Aphob. II. §. 19.).

b) In directa oratione,

1) cum infinitivo, ut ἐκεῖνος κατέλιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος (σιδήρου), ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶναι κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ προςωνεῖσθαι τῶν ἄλλων (Dem. in Aphob. I. §. 32.).

2) cum participio

α) absolute posito, ut ἐγγυᾶται ὁ πατὴρ τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν παρόντων τῶν τε θείων ἀμφοτέρων τῶν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων μαρτύρων (Dem. adv. Eubulid. §. 41.), Λίχας πληγὰς ἔλαβεν ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον (Thuc. V, 50.).

β) attributive, ut δύο ταῦτα ὡςπερεὶ κεφάλαια ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νενεανιευμένοις ἐπέθηκεν (Dem. in Mid. §. 18.), παρὰ τὸ προςῆκον ἑαυτῷ προὔδωκε τὴν πόλιν (Lys. XXXVI. §. 29.).

16. Primum denique retransitivae constructionis genus, quanquam semper directae est orationis — versatur enim in attributivo dicendi genere, obliqua autem oratio natura sua praedicativa est, — tamen quia arctissimam habet verborum inter se coniunctionem, pronomina composita praefert.

B. De diversa pronominum simplicium vi demonstrandi.

17. Praeter ipsam reflexivae constructionis rationem, de qua hucusque egimus, respicienda simul est diversa singulorum pronominum simplicium natura. Etenim ut hoc commune est his pronominibus, quod reciprocationem personarum fieri non indicant, ita plurimum inter ea interest in ea ipsa re, qua reflexivae constructioni accommodata sunt, quam rem supra (p. 1.) dixi in demonstrandi vi positam esse. — Atque primum interest, de qua persona sit pronomen. Quae enim de prima et secunda persona sunt pronomina sua ipsorum natura definite personam demonstrant, quoniam definita est et loquentis et eius, quem quis alloquitur, persona. Quae vero de tertia persona sunt, quoniam plures atque innumerabiles sunt tertiae personae, quam per se non habent definiendi personas potestatem, eam ex orationis compositione accipiunt. — Deinde ne haec quidem tertiae personae pronomina nihil inter se ad

demonstrandi vim differunt. Ex quibus personalia, quoniam ad eam semper rem, de qua potissimum sermo est, referuntur atque quae pro potissima habenda sit, ipse sermo demonstrat, longe ceteris eiusdem personae pronominibus definitius personam designant, praesertim apud Atticos, quibus paene pro reflexivis valent (vid. observ. cap. IX.). — Proximum a personalibus demonstrativae potestatis gradum *αὐτὸς* pronomen distinctivum *(ipse)* obtinet; inservit enim rei a ceteris rebus distinguendae, quo distinguendi modo res in se ipsam referatur necesse est. — In infimo denique gradu relativum *αὐτοῦ* et demonstrativa *ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε* constiterunt.

18. Diversa igitur sunt inter se pronomina demonstrandi potestate. Ex hoc consequitur, ea diversas etiam constructionis reflexivae regulas sequi. Quo enim definitius quodque pronomen demonstrat, eo est constructioni reflexivae accommodatius. Definitius demonstrat primae quam tertiae personae pronomen; itaque si de prima persona usitatissima est Atticis locutio *δοκῶ μοι ποιεῖν τι*, non inde sequitur, ut etiam de tertia Attice dicatur *δοκεῖ οἱ* vel *αὑτῷ*. Definitius *οὗ* quam *αὑτοῦ*, quare licuit quidem Herodoto *ἐδίδοσάν σφισι λόγον* sensu reflexivo dicere, non licuit eodem sensu *ἐδίδοσαν αὑτοῖς λόγον*. Neque magis, si *ἑαυτοῦ* in oratione obliqua etiam cum verbo finito retransitive construitur, ut *ἔλεγεν ὅτι θερμὸν εἴη παρ' ἑαυτῷ τὸ ὕδωρ* (Xen. Mem. S. III, 13, 3.), ideo hoc quoque debet Graece dictum videri: *ἔλεγες ὅτι θερμὸν εἴη παρὰ σεαυτῷ τὸ ὕδωρ*, consueverunt enim Graeci in tali constructione de prima et secunda persona simplicia pronomina adhibere: *παρὰ σοί*. Ut brevi complectar, quo definitiora sunt simplicia pronomina, eo ad altiorem reflexivae constructionis locum adscendunt, quo indefinitiora, eo quae iis respondent composita ad inferiorem gradum descendunt hac ratione quam ostendit tabula apposita:

Usurpantur pronomina apud Atticos

in genere refl. constr.	de prima et secunda persona	de tertia persona
simplici	pro *ἐμαυτοῦ* raro *ἐμοῦ, μου.*	pro *ἑαυτοῦ* raro *σφῶν.*
retr. I. a) gen. poss	pro *ἐμαυτοῦ* raro *μου.*	pro *ἑαυτοῦ* raro *σφῶν.*
b) praepos.	et *ἐμαυτοῦ* et *ἐμοῦ.*	pro *ἑαυτοῦ* raro *σφῶν*, raro *αὑτοῦ.*
retr. II.	et *ἐμαυτοῦ* et *ἐμοῦ, μου.*	et *ἑαυτοῦ* et *σφῶν* et *αὑτοῦ.*
retr. III. a) or. obl.	*ἐμοῦ, μου.*	et *ἑαυτοῦ* et *σφῶν* et *αὑτοῦ.*
b) or. rect.	*ἐμοῦ, μου.*	et *σφῶν* et *αὑτοῦ.*

19. Ex his, quae de condicionibus negligendi reflexionis indicii quum ex ipsa reciprocationis ratione tum ex diversa pronominum definiendi potestate disputavi, haec efficitur de omni reflexiva constructione regula:

Quo laxius est orationis vinculum quoque definitior cuiusque pronominis vis demonstrativa, hoc magis licet, neglecta reflexionis significatione, ea distinctioris sermonis opportunitate uti, quam simplicium pronominum natura affert. (Vid. p. 1.)

Itaque quum in simplici reciprocationis genere propter verborum constructionem dici oporteat *ἐμαυτῷ δοκῶ*, tamen quia per se satis definita est prima persona, licitum est simplici pronomine adhibito; id quod per compositum non potest fieri, distinguere inter disiunctionem personae et inclinationem hoc modo: *ὥς γ᾽ ἐμοὶ δοκῶ, δοκῶ μοι*. De tertia persona ut indefinitiore non licet idem in eadem constructione, nisi sola verborum collocatione vel vocis contentione, ut *ἑαυτῷ γε δοκεῖ, δοκεῖ ἑαυτῷ*, licet autem in retransitivo genere hoc modo: *ἠρώτα ἑκάστη ὅπου εἴη ὁ ἑαυτῆς ἀνήρ*, ubinam suus esset vir; *ἠρώτα ἑκάστη ὅπου εἴη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς*, ubi vir suus esset; *ἠρώτα ἑκάστη ὅπου εἴη ὁ αὐτῆς ἀνήρ*, ubi suus ipsius esset vir; nec non *ἡ γυνὴ ἠρώτα ἡμᾶς, ὅπου τῶν ἡμετέρων ἀνδρῶν μαχομένων ὁ ἐκείνης ἀνὴρ ἦν*, vel *ὅπου ἐκείνων μαχομένων ὁ ταύτης ἀνὴρ ἦν*.

Sed indigent ista separata de singulis pronominibus demonstratione, ad quam nunc pergimus initio facto a prima et secunda persona.

Cap. II.

De primae et secundae personae pronominibus.

1. Compositis primae et secundae personae pronominibus singulis ternae respondent simplicium formae, una enclitica, altera disiunctiva, tertia, quae aucta est epitagmatico pronomine *αὐτός*, distinctiva. Harum

a) enclitica usurpatur, ubi persona simpliciter definienda est sine ulla ab aliis discretione, ut *οὐ διέσωσέ με, ἀλλ᾽ ἀπώλεσεν*.

b) disiunctiva, ubi persona aliis opponitur ita ut iis aequiparetur, ut *συνδιέσωσε καὶ σὲ καὶ ἐμέ*.

c) distinctiva, ubi persona ab aliis ita distinguitur, ut iis anteferatur, ut *συνδιέσωσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ* (Plat. Conviv. p. 220. E.).

2. His tribus pronominum formis quod respondet compositum ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, quanquam simillimum est distinctivae formae quum compositione partium tum distinguendi potestate, tamen hoc differt ab ea, quod quum multae sint rem rei praeferendi causae, hanc unam ex omnibus tenet, quae in omni reciprocatione personarum cernitur, eam dico, quod potissimus est ad omnem sive actionem is qui agit sive passionem qui patitur. Utrum autem ob alias quoque causas persona in se reciprocata aliis rebus personisve praeferenda an aequiparanda an sola per se spectanda sit, non hoc pronomine discernitur. Quare modo pro enclitico ponitur, modo pro disiunctivo, modo pro distinctivo.

a) Pro enclitico, ut οὐ διέσωσα ἐμαυτὸν ἀλλ' ἀπώλεσα.

b) Pro disiunctivo, ut συνδιέσωσα καὶ σὲ καὶ ἐμαυτόν.

c) Pro distinctivo, ut συνδιέσωσα καὶ τὰ ὅπλα καὶ ἐμαυτόν.

3. Itaque quum distinctior sit quae simplicibus pronominibus utitur quam quae compositis oratio, fieri non potest, quin, ubi distinguere triplicem istum personarum statum aliquid ad sententiam referat, distincte loqui malimus neglecto reflexionis indicio, quam reflexive neglecta distinctione, praesertim ubi propter orationis formam minus necessarium sit reflexionem indicare. Minus autem necessarium est in retransitivo quam in simplici reflexivae constructionis genere. Quamobrem separatim utrumque genus pertractabimus atque a simplici ordiemur.

I. De simplici reflexivae constructionis genere.

4. In hoc genere quanquam ipsa actionis simplicitas per se reflexivorum pronominum usum desiderat (vid. cap. I. §. 5.), tamen ob definitam primae et secundae personae naturam etiam simplicium pronominum usus est (ibid. §. 18.), perrarus tamen, si a duobus dicendi modis, quos paullo post designabo, discesseris.

a) μὲ pro ἐμαυτόν.

5. Atque primum encliticum haud facile pro composito adhibetur praeter hanc locutionem

δοκῶ μοι ποιεῖν τι,

usitatissima quidem in communi Graecorum sermone, ut Plat. Conviv. init. δοκῶ μοι οὐκ ἀμελέτητος εἶναι. Ibid. p. 190. C. δοκῶ μοι ἔχειν μηχανήν. Vel inverso ordine μοι δοκῶ, ut id. Euthyphr. p. 10. A. ἔγωγέ μοι δοκῶ μανθάνειν. Id. Soph. p. 235. D. οὐδέπω μοι δοκῶ νῦν δυνατὸς

εἶναι. Dictio imprimis familiaris est Aristophani, Platoni, Xenophonti, minus trita oratoribus Atticis neque inusitata tamen, invenitur enim apud Antiph. Tetral. II, 3. §. 5. et III, 2. §. 1. Lys. VIII. §. 1. Isocr. Philipp. §. 72. et Aeginet. §. 43. Isae. II. §. 21. Aeschin. in Ctesiph. §. 53. Demosth. in Mid. §. 102. Thucydides semel ea usus est VI, 38., aliquoties Herodotus I, 10. V, 80. Abest ab Homero, Pindaro et tragicis. — De disiungenda persona disiunctiva pronominis forma adhibetur, *ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ὥς γ' ἐμοὶ δοκῶ,* ut Plat. Criton. p. 43. C. et p. 44. B. id. Apolog. p. 18. A. et p. 36. A. Aristoph. Pac. 177. De distinguenda a ceteris ut potiori composita, ut Lys. XVI. §. 20. *ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι.* Aristoph. Vesp. 1265. *κἀμαυτῷ δοκῶ.* Plat. Phaedon. p. 96. C. *ὥς γε ἐμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν.* Atque sic semper, ut opinor, ubi declinatae a verbo *δοκῶ* formae pronomen adiungitur, idque etiam tum, quum pro enclitico est pronomen, ut Plat. Phaedon. paullo ante l. l. *οὕτως ἐμαυτῷ ἔδοξα πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν ἀφυὴς εἶναι.* Aristoph. Vesp. 1265. *πολλάκις δὴ 'δοξ' ἐμαυτῷ δεξιὸς πεφυκέναι.* Item de secunda persona, ut Soph. El. 1055. *ἀλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι φρονεῖν, φρόνει τοιαῦτα,* et de tertia, ut Xen. Hellen. IV, 4, 9. *ὀλίγοι ἑαυτοῖς ἔδοξαν εἶναι.* Plat. Apol. p. 21. C. *ἔδοξέ μοι οὗτος ὁ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ μάλιστα ἑαυτῷ, εἶναι δ' οὔ.* — Atque eadem ratione, qua *δοκῶ*, etiam *φαίνομαι* cum enclitico *μοι* constructum est a Platone Sophist. p. 235. D. *ἔγωγέ μοι καὶ νῦν φαίνομαι δύο καθορᾶν εἴδη τῆς μιμητικῆς.*

6. Quae praeter istam dicendi formulam ex hoc genere apud veteres ego quidem inveni perpauca exempla haec sunt: Eurip. Alcest. 382. *ἄγου με σύν σοι, πρὸς θεῶν, ἄγου κάτω.* Xen. Cyrop. V, 1, 29. *σύν σοι ἡμᾶς ἀπάγαγε.* Eurip. Iph. Aul. 646. *εὖ δέ μ' ἀγαγὼν πρός σ' ἐποίησας.* Ibid. 1195. *τί σοι κατεύξει τἀγαθὸν σφάζων τεκνόν.* Id. Androm. 256. *ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν πρόσθεν ἐκδώσω μέ σοι,* quanquam hic fortasse recto accentu scribendum est *ἐκδώσω 'μέ σοι,* ut in simili dictione Hom. Iliad. *κ*, 378. *ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι.* Soph. Trachin. 709. *ὁρῶ δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξειργασμένην,* cui loco similes sunt hi: Thuc. II, 87, 7. *οὐδὲ καθ' ἓν εὑρίσκομεν εἰκότως ἡμᾶς σφαλλομένους,* et Xen. Anab. V, 6, 20. *νῦν μὲν ὁρῶμεν ἡμᾶς ἀπόρους ὄντας,* nam *ἡμᾶς* in utroque loco pro enclitico est; neque differt multum infinitivi cum simplici pronomine constructio, de qua vid. infr. §. 18. Quod autem apud Aeschylum Suppl. 109., loco ob incertam scripturam non minus quam ob obscuram senten-

tiam vexatissimo, ex aliquot libris Wellauerus reponi vult ζῶσα γόοις με τιμῶ, vereor ut cuiquam satisfaciat.

7. Alia specie similia re diversa sunt. Sic ubi idem est infinitivi ac verbi primarii subiectum, ut Plat. Charm. p. 173. A. οἶμαι μὲν ληρεῖν με, accusativus pronominis, quoniam non per se sed in unam cum infinitivo enunciationem comprehensus ex verbo primario pendet, non simpliciter reflexive sed retransitive constructus est (vid. supr. cap. I, §. 3. et infra §. 18.). — In illa vero Aristophanis dictione ἰδού σοι, ecce tibi, Acharn. 470. Eccles. 139. nulla omnino inest reciprocatio, siquidem in interiectionem cessit ista imperativi forma. Idem cadit in hunc Aristophanis locum Eccles. 93., ubi mulieri interroganti τί γὰρ ἂν χεῖρον ἀκροῴμην ἄρα ξαίνουσα; Praxagora respondet: ἰδού γέ σε ξαίνουσαν, hic enim accusativus non ex ἰδοὺ aptus est, sed exclamationi inservit, de quo usu vid. Matth. §. 410.

b) ἐμέ pro ἐμαυτόν.

8. Facilius aliquanto quam enclitica forma disiunctiva pro reflexivo adhibetur, praesertim ubi quae re disiuncta sunt etiam oratione inter se opponuntur, sive cum eodem verba constructa, sive cum diversis verbis.

a) Cum eodem verbo, ut Aeschyl. Sept. c. Theb. 254. αὐτὴ σὺ δουλοῖς κἀμὲ καὶ σὲ καὶ πόλιν. Id. Choeph. 112. ἐμοί τε καὶ σοί γ' ἄρ' ἐπεύξομαι τάδε. Id. Suppl. 1005. μηδ' αἶσχος ἡμῖν ἡδονὴν δ' ἐχθροῖς ἐμοῖς πράξωμεν. Quo genere quum nihil frequentius sit, indicasse locos sufficiet: Soph. El. 461. 885. Id. Oed. R. 425. Eurip. Orest. 1355. Id. Phoeniss. 449. Id. Hipp. 1399. Id. Iph. Aul. 683. 1392. Herod. VII, 236. Thucyd. I, 74. III. 67. VI, 12. Xenoph. Cyrop. VIII, 3, 47. Id. Oecon. 7, 11. Plat. Alcib. I. p. 132. B. Id. Hipp. min. extr. Lycurg. in Leocr. §. 76. 146.

b) Cum diversis verbis, ut Eurip. Phoeniss. 519 sq. τοῦτ' οὖν τὸ χρηστὸν, μῆτερ, οὐχὶ βούλομαι ἄλλῳ παρεῖναι μᾶλλον ἢ σώζειν ἐμοί. Id. Helen. 842. σὲ κτανὼν ἐμὲ κτενῶ. Andoc. de red. §. 7. ὥστε ἀνάγκην μοι γενέσθαι — οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀῤῥωδεῖν — ἀλλὰ καὶ τόν πατέρα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτείνειν. Adde Thucyd. VI, 34. Xen. Anab. I, 3, 3. Id. Cyrop. VIII, 2, 19. Demosth. adv. Polycl. §. 64. Gorg. pro Palam. p. 689, 21. Bekk.

9. Neque vero non frequens in eodem oppositionis genere compositum ἐμαυτόν, σεαυτόν, ut Xen. Anab. V, 6, 28. θύομαι ὑπὲρ

ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. Id. Cyrop. VI, 1, 47. *Τί ἂν οὖν ποιῶν χάριν Κύρῳ ὑπέρ τε σοῦ καὶ ἐμαυτοῦ ἀποδοίην.* Ib. 4, 6. *οὕτως ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα.* Et similiter Plat. Phaedon. p. 91. C. 115, B. Aeschin. de. f. leg. §. 24. Dem. in Mid. §. 216. Eurip. Iph. Aul. 1126. — Necessarium, ubi *ipse* significat, ut Xen. Mem. S. II, 6, 38. *ἔχεις τινὰ ἐλπίδα μὴ ἂν σαυτόν τε καὶ τὴν ναῦν ἀπολέσαι;* Id. Cyrop. I, 6, 44. *μήτ' ἐν σαυτῷ μηδέποτε μήτ' ἐν τῇ στρατιᾷ κινδυνεύσῃς.* Adde Thuc. II, 11. Dem. pro Phorm. §. 47. Id. in Ctes. §. 244. Plat. Conv. p. 173. D. Id. Phaedon. p. 92. E. 96. C. Id. Euthyphr. p. 9. E. Herod. VIII, 109. IX, 120. Thuc. I, 40. III, 40. IV, 64. Xen. Cyr. III, 1, 30. Id. Hell. II, 4, 9. Isocr. ad Nicocl. §. 30. Dem. adv. Polycl. 66. Id. in Mid. §. 7. 210. 213. Lys. VIII. §. 5. Item, ubi in plurali simul pro reciproco *ἀλλήλων* ponitur, quae quidem reciprocationis potestas a simplicibus primae et secundae personae pronominibus aliena est (vid. observ. cap. V.), ut Thuc. II, 60. *καὶ ἐμὲ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν αἰτίᾳ ἔχετε.* Plat. de rep. X. extr. *ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ὦμεν καὶ τοῖς θεοῖς.* Isocr. Aeginet. §. 10. *περὶ πλείονος ἡμᾶς αὐτοὺς ἡγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς.* Id. Paneg. §. 15. 19. 166. Id. Panath. §. 159. Id. Philipp. §. 126. Lys. VIII. §. 19. Id. XVIII. §. 15. — Item ubi reciproco opponitur, ut Plat. Phaedr. p. 263. A. *ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς*, in quo dicendi genere nullo modo potest omitti epitagmaticum *αὐτός*, *αὐτοῖς* enim, non *ἡμῖν* reciproco oppositum est. —

10. Ubi tacetur res opposita, raro inveniuntur simplicia pronomina.

a) Primum aliquot locis, ubi casui pronominis recto obliquus appositus est hoc modo: *ἐγὼν ἐμέ, σὺ σοί.* Hom. Iliad. κ, 378. *ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι.* Soph. Oed. R. 379. *Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.* Cum quibus locis comparari possunt haec expressae oppositionis exempla: Herod. VII, 236. *ἱκανοὶ γὰρ ἐκεῖνοί γε αὐτοὶ ἑωυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσί, ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὡςαύτως.* Plat. Hipp. min. extr. *οὐκ ἔχω ὅπως σοι συγχωρήσω, ὦ Σώκρατες, ταῦτα. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἐμοί, ὦ Ἱππία.* Simili modo interdum tertiae personae pronomen nominativo *αὐτοὶ* subiungitur, ut *αὐτοὶ σφίσι* Thuc. II, 65. Lys. IX, 11. *αὐτοὶ περὶ σφέων* Herod. VII, 62. *αὐτοί τε σφᾶς* Polyb. II, 11.

b) Deinde nonnunquam praecedente praepositione: Xen. Cyrop. II, 2, 3. *ἐκάλεσα εὐθὺς αὐτὸν πρὸς ἐμέ.* Eurip. Alcest. 716. *ἀλλ' οὐ σὺ νεκρὸν ἀντὶ σοῦ τόνδ' ἐκφέρεις.* Aeschyl. Sept. c. Theb. 282. *ἐγὼ*

δ' ἐπ' ἄνδρας ἓξ ἐμοὶ σὺν ἑβδόμῳ — εἰς ἑπτατειχεῖς ἐξόδους τάξω μολών. Dem. de f. leg. §. 101. σκοπεῖτε δὴ τὸν ὑπὲρ τούτων (his de rebus) ἔλεγχον, ὡς δίκαιος ἔσται, μεθ' ὑμῶν. Atque sic semper fere Homerus, ut Odyss. π, 385. δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας. Iliad. η, 195. εὔχεσθε — σιγῇ ἐφ' ὑμείων (vid. cap. I. §. 6.).

c) Denique his **singulis** locis: Aristoph. Equ. 12. τί κινυρόμεθ' ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν τινὰ σωτηρίαν νῷν; quod unum inveni exemplum de duali pronominis reflexive constructo. — Eiusd. Plut. 464. κἂν μὲν ἀποφήνω μόνην ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ ὑμῖν, cum quo loco conferas, quae §. 6. attuli. — Eiusd. Vesp. extr. ἀλλ' ἐξάγετ', εἴ τι φιλεῖτ' ὀρχούμενοι, θύραζε ὑμᾶς ταχύ, ut e scholiasta a Bentleio locus correctus est, nam ineptum est, quod libri habent, ἡμᾶς. — Soph. Electr. 363. ἐμοὶ γὰρ ἔστω τοὐμὲ μὴ λυπεῖν μόνον βόσκημα, qui locus, si sanus est, vix potest aliter intelligi quam ita, ut pronomen ἐμὲ pro obiecto verbi accipiatur, in hanc sententiam, quam scholiastes his verbis explicat: τοῦτο μόνον ἐμὲ βοσκέτω, τὸ μὴ λυπεῖν ἐμὲ αὐτήν, εἰ τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς πείθεσθαι ἀναγκασθήσομαι, quamque Hermannus ita latine reddit: mihi hoc tantum esto pabulum, mihi non dolorem creare. *)

*) Quanquam de ipsius scripturae veritate est quare dubitem. Primum offendit quod verborum structura et ambigua est et dura. Nam quod Hermannus ait: „id et ordine isto verborum dici debuisse et ἐμὲ non ἐμαυτὴν requiri, quia tantundem sit, ac si dixisset τὸ ἐμὲ μὲν μὴ λυπεῖν, λυπεῖν δὲ τούτους," hoc quomodo tantundem sit, equidem non video; longe enim aliud est τὸ ἐμὲ μὴ λυπεῖν, mihi non dolorem creare, et τὸ ἐμὲ μὲν μὴ λυπεῖν, non mihi dolorem creare. Accedit ad structurae ambiguitatem, quod ne sententia quidem ea est, quam quis in hoc sermonis cursu expectet. Creat enim dolorem sibi Electra, idque tantum abest ipsa ut infitias eat, ut quum alias saepe suam deploret calamitatem, tum hac ipsa oratione paullo ante locum nostrum miseri victus sui meminerit, v. 354: οὐ ζῶ; κακῶς μέν, οἶδ', ἐπαρκούντως δέ μοι. At libenter se hoc facere dicit, ut suo dolore patris interfectoribus dolorem pariat, v. 355: λυπῶ δὲ τούτους, ὥστε τῷ τεθνηκότι τιμὰς προσάπτειν. Atque id ipsum hoc quoque loco eam dicere expectandum erat. Quare suspicor, μόνην pro μόνον scripsisse poetam. Quo reposito et sententia reliquo sermoni maxime conveniens existit haec: hoc mihi pabulum esto mihi non soli dolorem creare, et ipsa dicti acerbitas feroci Electrae ingenio apprime congruit, nec in verborum constructione quidquam aut obscurum aut insolens relinquitur; nam et accusativum ἐμὲ cum μόνην consociandum ideoque pro obiecto habendum esse apparet, et simplex pronomen ἐμὲ accedente voce disiunctiva μόνην recte pro ἐμαυτὴν positum est, (conf. Andoc. de red. §. 7. ὥστε ἀνάγκην μοι γενέσθαι — οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν. Eurip. Iph. Aul. 1392. πᾶσι γάρ μ' Ἕλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ. Aristoph. Plut. 464. κἂν μὲν ἀποφήνω μόνην ἀγαθῶν ἁπάντων

c) αὐτόν με pro ἐμαυτόν.

11. Distinctivae pronominum simplicium formae αὐτόν με, αὐτὸν ἐμέ, vel inverso ordine με αὐτόν, ἐμὲ αὐτόν, in plurali αὐτοὺς ἡμᾶς, rarissime pro reflexivis in hoc constructionis genere inveniuntur: Hom. Odyss. ρ, 595. αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω. Herod. III, 124. ἱερoσύνην αἱρεῦμαι αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ πᾶσι τοῖσι ἀπ' ἐμεῦ ἀεὶ γενομένοισι. Id. V, 91. συγγινώσκομεν αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ ποιήσασι ὀρθῶς. Soph. Oed. Col. 1416. μή σέ τ' αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάσῃ. Xen. Cyrop. VI, 2, 25. νῦν δὲ τὰ ἐπιτήδεια δεῖ εἰς τὴν ὁδὸν συσκευάζεσθαι αὐτοῖς τε ἡμῖν καὶ ὁπόσοις τετράποσι χρώμεθα. Plura de hoc genere mihi quidem se non obtulerunt. Solet enim compositum pronomen hanc suscipere distinguendi provinciam, quippe cui et origine sua et potestate aptissimum sit. Exempla quum ubivis obvia tum plurima supra §. 9. a me congesta sunt. Videat ergo Kühnerus, quo iure hanc significationem a compositis pronominibus alienam esse Gr. gr. §. 337, 2. contenderit.

12. Eandem distinguendi potestatem etiam tertiae personae reflexivo, ubi de prima et secunda persona adhibetur, propriam esse, quum et a Buttmanno (in Indice ad IV dial. Plat. s. v. ἑαυτοῦ et in Lexilog. I. p. 91.) et ab Hermanno (ad Soph. Oed. R. v. 707.) animadversum sit, supersedere possem demonstrare, nisi Fritzschius nuper ad Aristoph. Thesm. 234. rem invertisset affirmans: »ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, oppositionem efficere, αὑτοῦ non item, quod leviter et sine ulla vi adiici soleret; hoc enim discrimen ipsa pronomina postulare, e quibus αὑτοῦ mere reflexivum esset, ἐμαυτοῦ et σαυτοῦ simul etiam personas complecterentur. Quocirca in isto Aristophanis loco necessario legendum esse βούλει θεάσασθ' αὑτόν, vin tu intueri te? paullo post autem ad distinctionem significandam ὁρᾷς σεαυτόν; Οὐ μὰ Δί', ἀλλὰ Κλεισθένην, viden' temet ipsum? Non hercle, memet ipsum, sed Clisthenem.« Quem contra his evincam exemplis, neque ab αὑτὸν abhorrere opponendi distinguendique vim, neque ab ἐμαυτὸν et σεαυτὸν inclinativam potestatem.

οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ ὑμῖν.), nec collocatio particulae negativae ante λυπεῖν, quum ad μόνην pertineat, debet offensioni esse, nihil enim eiusmodi hyperbato frequentius est, praesertim in fine trimetri, ut Aesch. Pers. 711. ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς. Id. Eum. 795. μὴ πράσσειν καλῶς. Id Niob. fr. 144. γίνωσκε τἀνθρώπεια μὴ σέβειν ἄγαν. Soph. Ai. 1133. μὴ δρᾶ τοὺς τεθνηκότας κακῶς. Id. Ant. 707. τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.

a) *αὐτὸν* distinctivum, me ipsum, te ipsum. Primum ubi expresse contraposita est res disiuncta: Aeschyl. Choeph. 109. *τίνας δὲ τούτους τῶν φίλων προσεννέπω; Χ. πρῶτον μὲν αὐτὴν χὥστις Αἴγισθον στένει.* Antiph. de Herod. caed. §. 60. *δεῖ με καὶ ὑπὲρ Λυκίνου ἀπολογήσασθαι ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ μόνον.* Xen. Mem. S. II, 6, 35. *ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων χαίρεις οὐδὲν ἧττον ἢ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ.* Id. Cyrop. I, 6, 44. *παρὰ γὰρ ἱερὰ καὶ οἰωνοὺς μήτ' ἐν ἑαυτῷ μηδέποτε μήτ' ἐν στρατιᾷ κινδυνεύσῃς.* Isocr. de permut. §. 145. *εἰς δὲ τοὺς — λειτουργοῦντας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ καὶ τὸν νἱόν.* Item in plurali numero: Lys. VIII. §. 5. *οἴεσθε μὲν ἐμὲ κακολογεῖν, ἀποφαίνετε δὲ σκαιοτάτους ἑαυτούς.* Id. XVIII. §. 15. *οὐκοῦν αἰσχρόν, εἰ ἃ μὲν Λακεδαιμονίοις συνέθεσθε βεβαιώσετε, ἃ δὲ αὑτοῖς ἐψηφίσασθε, οὕτω ῥᾳδίως διαλύσετε· καὶ τὰς μὲν πρὸς ἐκείνους συνθήκας κυρίας ποιήσετε, τὰς δὲ πρὸς αὑτοὺς ἀκύρους.* Id. XXX. §. 28. *τὰς μὲν ἀρχὰς ὑπὸ τούτων ἡγεῖσθε διαφθείρεσθαι, αὐτοὺς δὲ τούτοις πιστεύετε.* Deinde ubi nominativo *αὐτὸς* subiungitur, ut Soph. Oed. R. 138. *αὐτὸς αὑτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος.* Id. Oed. Col. 853. 1358. Electr. 277. Ai. 111. Trach. 451. Eurip. Heracl. 144. Aesch. Sept. c. Theb. 178. Andoc. de myst. §. 114.

b) *ἐμαυτόν, σεαυτὸν* pro enclitico. Aristoph. Lysistr. 468. *τί τοῖσδε σαυτὸν ἐς λόγους τοῖς θηρίοις συνάπτεις;* Ib. 610. *τοῖς προβούλοις ἄντικρυς ἐμαυτὸν ἐπιδείξω βαδίζων ὡς ἔχω.* Ib. 712. *φράζε ταῖς σαυτῆς φίλαις.* Ib. 937. *ἔπαιρε σαυτόν.* Id. Eccles. 481. *φύλαττε σαυτὴν ἀσφαλῶς.* Ib. 486. *πρὸς ταῦτα συστέλλου σεαυτήν.* Ib. 499. *πάλιν μετασκεύαζε σαυτὴν αὖθις ἧπερ ἦσθα.* Id. Nub. 436. *ἀλλὰ σεαυτὸν παράδος θαῤῥῶν τοῖς ἡμετέροις προπόλοισι.* Ib. 889. *δεῖξον σαυτὸν τοῖς θεαταῖς.* Ib. 1296. *οὐκ ἀποδιώξει σαυτὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας.* Sed satis haec, facile enim ubivis huiuscemodi exempla reperientur.

Itaque in illo Aristophanis loco neque necessarium est *αὐτόν*, neque vero non aptum, saepe enim etiam pro enclitico id pronomen valere et Fritzschius exemplis probavit et copiosius ego in observ. cap. VI. p. 20. exposui.

II. De retransitiva constructione.

A. De primo retransitivae constructionis genere.

13. In primo retransitivae constructionis genere, ubi actio retransiens per genitivum pronominis possessivum vel praepositionem pronomini

praepositam indicatur (vid. cap. I. §. 10.), iam frequentior est aliquanto quam in simplici reciprocatione simplicium pronominum usus.

a) Per genitivum possessivum.

14. Atque primum pro possessoris significatione reflexiva, quae in singulari per genitivum fit *ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ*, in plurali per adiectiva subiuncto genitivo *αὐτῶν, ἡμέτερος αὐτῶν, ὑμέτερος αὐτῶν*, etiam hae simplicium pronominum formae adhibentur:

1) encliticae *μου, σου, ἡμῶν, ὑμῶν*, perraro quidem a veteribus: Aristoph. Plut. 55. *πυθοίμεθ' ἂν τὸν χρησμὸν ἡμῶν.* Id. Equ. 522. *εὐλογῆσαι βουλόμεσθα τοὺς πατέρας ἡμῶν.* Antiph. I. §. 23. *ἐγὼ δ' ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ πατρός μου τεθνεῶτος αἰτοῦμαι.* Frequentius aliquanto a recentioribus, ut Lucian. Demon. 58. *τοὺς προγόνους ἡμῶν.* Id. Tox. 49. *τὴν ἑτέραν σου θυγατέρα.* Ib. 45. *δός μοι τὴν θυγατέρα σου.* Appian. de reb. Pun. 85. *τὴν εὔκλειαν ὑμῶν.* Dionys. Ant. R. IV, 39. *τὸν πατέρα σου.* Plut. praec. polit. T. V. p. 96. Tauchn. *τῷ φίλῳ μου χαριζόμενος.* Atque Hellenistis quidem hoc dicendi genus in consuetudinem venit. — Ceterum ut rarum *σου*, ita *σέθεν* usitatissimum est tragicis pro *σαυτοῦ*, imprimis Euripidi, ut Med. 65. *μὴ κρύπτε σύνδουλον σέθεν.* Alcest. 388. *μὴ λίπῃς παῖδας σέθεν.* ib. 676. *ἀργυρώνητον σέθεν.*

2) disiunctivae *ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος* frequentantur in oppositione personarum tam tacita quam expressa.

3) distinctivae in singulari *ἐμὸς αὐτοῦ, σὸς αὐτοῦ*, poetarum propriae sunt: Hom. Iliad ζ, 446. 490. Odyss. ξ, 185. χ, 218. Soph. Electr. 252. Oed. R. 1248. Aristoph. Plut. 33. In plurali *ἡμῶν αὐτῶν, ὑμῶν αὐτῶν* rarissimae veteribus: Thucyd. II, 11. *δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι μήτε ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους.* Xen. Cyrop. VI, 3, 21. *ἐπισκέψασθε καὶ τὰ τῶν ἵππων καὶ τὰ ὑμῶν αὐτῶν ὅπλα.*

Ceterum conferantur quae de diversis possessivorum formis in observ. cap. IV. exposita sunt.

b) Per praepositionem.

15. Deinde ubi in praepositione pronomini cum articulo praeposita latet ea actio, per quam fit retransitio, ob dissolutius constructionis vinculum aeque frequens est simplicium atque compositorum pronominum usus. Simplicium, ut Xen. Cyrop. II, 4, 16. *σὺν πᾶσι τοῖς μετ' ἐμοῦ Πέρσαις τεθήρακα ἀμφὶ τὰ ὅρια.* Ib. 18. *παρακάλει τοὺς σὺν σοί.* Ib. 22.

τοῖς καθ' ὑμᾶς ἐπιχειρεῖτε. Ib. III, 2, 20. V, 4, 11. VIII, 1, 4. 6, 12. Aristoph. Lysistr. 172. Eurip. Orest. 1284. Iph. Aul. 937. — **Compositorum** vel cum distinctione personarum, ut Thucyd. V, 9. *ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ — προςπεσοῦμαι — σὺ δὲ τοὺς μετὰ σεαυτοῦ ἄγων.* Xen. Cyrop. VII, 1, 17. *τοῖς μὲν ἐναντίοις κακίστοις ἂν χρήσαιο, τοῖς δὲ μετὰ σαυτοῦ ἀρίστοις.* Isocr. de pac. §. 19. Dem. adv. Polycl. 58. Vel sine distinctione, ut Dem. de Cor. §. 315. *πρὸς τοὺς πρὸ ἐμαυτοῦ νῦν κρίνομαι.* Ib. §. 298. Isocr. Phil. §. 10. Xen. Cyr. VI, 2, 35. Id. Mem. S. III, 11, 13.

B. *De secundo retransitivae constructionis genere.*

16. Jam secundum retransitivae constructionis genus, quod infinitis verborum ac verbalium formis contineri dixi (cap. I. §. 11.), facilius, si totum spectas, simplicia quam composita pronomina recipit. Quanquam hic quoque diversi distinguendi sunt constructionis modi pro diversa coniungendi inter se verba potestate. Arctius enim coniungitur cum verbo primario pronomen, si ex verbali pendet, quam si ex verbo, arctius item, si subiectum est verbi secundarii, quam si obiectum.

17. Atque primum cum **verbali** sive substantivo sive adiectivo sive adverbio, aeque frequenter construuntur simplicia et composita. Sic cum *ἄξιος* et *ἀξίως* simplicia: Thuc. II, 71. *οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ἄξια οὔτε ὑμῶν οὔτε πατέρων ὧν ἔστε.* Plat. Apol. p. 38. E. Arist. Eccl. 892. Eurip. Phoen. 776. Id. Iph. Aul. 981. Composita: Plat. Criton. p. 53. E. *ἀκούσει πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ.* Isocr. Phil. §. 35. Id. Archid. §. 71. Demosth. adv. Lept. §. 101. ib. 157. Id. de. pac. 24. — Item cum comparativo simplicia: Eurip. Hec. 399. *ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις.* Xen. Oec. 2, 15. Dem. in Androt. §. 63. Composita: Xen. An. VII, 6, 35. *ἀπήχθημαι πολὺ κρείττοσιν ἐμαυτοῦ.* Id. Cyr. V, 4, 34. Plat. Phaedon. p. 101. C. Xen. An. III, 2, 14. Id. Cyr. IV, 2, 40. — Item cum aliis adiectivis et adverbiis simplicia: Thuc. III, 37. *ἐπικινδύνως ἐς ὑμᾶς.* Id. I, 76. *ἐπὶ τὸ ὑμῖν ὠφέλιμον.* Id. IV, 87. *τῶν ἡμῖν διαφόρων.* Xen. An. V, 4, 10. *τῶν ὑμῖν τε καὶ ἡμῖν πολεμίων.* Id. Cyr. IV, 1, 3. *τὸν δ' ἐμοῦ ἐγγύτατα.* Ib. V, 4, 12. *τοιοῦτον περὶ ἐμέ.* Id. Oec. 15, 3. *εὔνουν σοι.* Plat. Criton. p. 43. C. *χαλεπὴν οὐ σοὶ ἀλλ' ἐμοί.* Composita: Andoc. de red. §. 28. *τοῖς ὑμῖν αὐτοῖς ἐχθίστοις.* Xen. Cyr. III, 3, 36. *ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίους.* Ib. V, 3, 31. *σύμφορον ἡμῖν αὐτοῖς.* Ib. VI, 1, 17. *τὰ πρόςορα ὑμῖν αὐτοῖς.* Conv. 4, 3. *πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους δικαίους — πρὸς δὲ σαυτὸν οὔ.* —

Item cum substantivis simplicia: Thuc. III, 64. *τὴν πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν ὑμῶν.* Id. III, 14. *τὰς τῶν Ἑλλήνων ἐς ὑμᾶς ἐλπίδας.* Xen. Hier. 6, 3. *εὔνοιάν ἐμοί.* Id. Cyr. I, 5, 13. *τῇ ὑμῶν εἰς ἐμὲ εὐνοίᾳ.* Ib. V, 5, 17. *ἀδικίαν τινά μου πρός σε.* Ib. VIII, 6, 11. *συμφύλακα Πέρσαις τε καὶ ἐμοί.* Composita: Aeschin. in Tim. §. 122. *τὴν εἰς ἐμαυτὸν τιμωρίαν.* Id. in Ctesiph. §. 223. *τὰς κατὰ σαυτοῦ λοιδορίας.* Ib. §. 215. *περὶ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν.* Plat. Phaedon. p. 97. D. *διδάσκαλον κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ.*

18. Nec diversus est usus pronominum, ubi **idem est infinitivi et verbi principalis subiectum.** Neque enim vetustioris orationis proprius est simplicium pronominum in hoc genere usus, ut Apollonius perhibet (de Synt. II, 19. p. 139. *τὰ τῆς τοιαύτης χρήσεως ἀρχαϊκώτερα ὄντα*), sed omnibus aetatibus communis, nec minus encliticorum quam disiunctivorum.

a) **Encliticorum:** Hom. Iliad. *ν*, 361. *οὔ μ' ἔτι φημὶ μεθησέμεν.* Hesiod. Op. 656. *ἔνθα μέ φημι — φέρειν.* Soph. El. 471. *πικρὰν δοκῶ με πεῖραν τήνδε τολμήσειν ἔτι.* Eur. Andr. 554. *ῥώμην μ' ἐπαινῶ λαβεῖν.* Id. Alc. 641. *καί μ' οὐ νομίζω παῖδα σὸν πεφυκέναι.* Ib. 668. *λέγω παῖδά μ' εἶναι.* Id. Or. 554. *ἐλογισάμην — μᾶλλόν μ' ἀμῦναι.* Plat. Conv. p. 175. E. *οἶμαι γάρ με — πληρωθήσεσθαι.* Id. Apol. p. 19. A. *βουλοίμην — πλέον τί με ποιῆσαι.* Id. Charm. p. 173. A. *οἶμαι μὲν ληρεῖν με.* Dem. adv. Eubul. §. 46. *εἰπεῖν — με εἶναι πολίτην.*

b) **Disiunctivorum** in oppositione tam tacita quam expressa. In expressa oppositione: Xen. Cyr. I, 4, 11. *σκοπεῖν δ' ἀξιῶ κοινῇ καὶ σὲ καὶ ἐμέ.* Ib. 25. *νόμιζε δ' ἡμᾶς μὲν τοὺς ἐπιζητοῦντας ἔσεσθαι, σὲ δὲ τὸν ἐπὶ ταῖς ἄρκυσι.* Ib. III, 1, 32. *δεῖξαι μὲν ἐμέ — σὲ δὲ ἄγειν.* Ib. IV, 2, 13. *οὐχ ἡμᾶς ἐφ' ὑμῖν ἔσεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ὑμᾶς ἐφ' ἡμῖν.* Id. Hell. V, 1, 14. *ὑμᾶς μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἔχειν.* Plat. Euthyphr. p. 3. E. *σύ τε — οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν.* Id. Phaedr. p. 234. D. *σὲ μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἐπαΐειν.* Dem. in Timocr. §. 8. *ἐμέ τε τυχεῖν τοῦτόν τε παθεῖν.* In tacita oppositione: Hom. Iliad. V, 269. *οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς.* Odyss. *θ*, 221. *τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι.* Xen. An. VII, 1, 30. *εὔχομαι — μυρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὀργυιὰς γενέσθαι.* Plat. Gorg. p. 452. D. *τί ἐστι τοῦτο ὃ φῂς σὺ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ σὲ δημιουργὸν εἶναι αὐτοῦ.* Atque de secunda persona nonnunquam per **attractionem** nominativus pro accusativo pronominis in hac constructione ponitur eodem modo, ut de omnibus personis *αὐτός, αὐτοί*, et de tertia apud Thucydidem *σφεῖς*: Dem. Phil. III. §. 74. *οἴεσθε*

Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δ᾽ ἀποδράσεσθαι. Id. de f. leg. §. 331. *εἶτ᾽ οἴεσθε ὑμεῖς μὲν οὕτω γιγνώσκειν, τὸν δὲ Φίλιππον οὐχ οὕτως;* Id. in Mid. §. 203. *ἐμὲ οἴεσθ᾽ ὑμῖν εἰςοίσειν, ὑμεῖς δὲ νεμεῖσθαι.* Ib. 204. *νομίζεις ἡμᾶς μὲν ἀνέξεσθαί σου, αὐτὸς δὲ τυπτήσειν; καὶ ἡμᾶς μὲν ἀποψηφίζεσθαί σου, σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι;* Et audacius etiam Plat. Criton. p. 50. E. *ἅττ᾽ ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, καὶ σὺ ταῦτα ἀντιποιεῖν οἴει δίκαιον εἶναι;* de quo attractionis genere vid. Fritzsch. quaest. Luc. p. 103.

c) Neque infrequentius composita in hoc genere adhibentur. 1) Distinctive pro *αὐτόν με, αὐτόν σε*: Xen. Mem. S. II, 6, 38. *τί ἂν οἴει σαυτὸν καὶ τὴν πόλιν ὑπὸ σοῦ παθεῖν;* Id. Hellen. V, 1, 14. *ὅταν ὑμῶν ἐγὼ ἄρχω, εὔχομαι οὐδὲν ἧττον ζῆν ὑμᾶς ἢ καὶ ἐμαυτόν.* 2) Disiunctive pro *ἐμέ, σέ*: Dem. pro Phorm. §. 31. *πότερον οὖν οἴει μᾶλλον ἐοικέναι Πασίωνι, σεαυτὸν ἢ τοῦτον;* Id. adv. Boeot. de nom. §. 10. *ὁ μὲν ἑαυτὸν ἐγὼ δ᾽ ἐμαυτὸν φήσω τὸν εἰληχότ᾽ εἶναι.* Id. in Aristocr. §. 188. *ἀσθενέστερον ἡγούμην ἔσεσθαι πολλῶν — ἐμαυτόν.* Id. de f. leg. *σὲ μὲν — ἐμαυτὸν δέ.* Id. in Mid. §. 74. *ἐμαυτὸν μὲν — τῷ δ᾽ Ἀνδραίμονι.* Aeschin. in Tim. §. 116. *ἐμαυτόν τε — ὑμᾶς τε.* Plat. Charm. p. 176. A. *ἐμὲ μὲν — σεαυτὸν δέ.* — 3) Inclinative pro *με, σε*: Xen. Cyr. V, 1, 21. *νομίζοιμι γὰρ ἐμαυτὸν ἐοικέναι λέγοντι ταῦτα κ. τ. λ.* Plat. Apol. p. 36. B. *ἡγησάμενος ἐμαυτὸν τῷ ὄντι ἐπιεικέστερον εἶναι.* Lys. I. §. 38. *σωφρονεῖν ἐμαυτὸν ἡγούμην.* Dem. de f. leg. §. 240. *δεινὸν ἄν τι παθεῖν σαυτὸν ἤλπιζες.* Id. adv. Boeot. de nom. §. 28. *τί σαυτὸν ἔχειν δικαίως ἂν θείης ὄνομα.*

19. Ubi vero obiectum est infinitivi vel participii pronomen — dico autem obiectum quidquid ex verbo pendet, — longe frequentius celebrantur simplicia quam composita pronomina. Atque Thucydides quidem nunquam in hac constructione compositis utitur, raro Xenophon, Plato, Herodotus, frequentius aliquanto, qui adstrictiore vinculo comprehendere orationis membra solent, oratores Attici. Utuntur autem compositis non solum, quod quis ob rariorem eorum usum expectet, ad distinguendam ab aliis personam pro *αὐτόν με, αὐτόν σε,* sed etiam ad meram indicandam reciprocationem pro *ἐμέ, μέ, σέ.* a) Pro *αὐτόν με,* ut Isocr. Busir. §. 46. *πῶς οὐκ αἰσχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι ἀπολογίας, ἐφ᾽ αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγομέναις μάλιστ᾽ ἂν ὀργισθείης.* Aeschin. in Ctesiph. §. 8. *συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.* — b) Pro *ἐμέ, σέ.* Isocr. ad Demon. §. 14. *τοιοῦτος γίγνου*

περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν γίγνεσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας, coll. §. 24. *μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε.* Plat. Euthyphr. p. 3. D. *εἰ μὲν οὖν μέλλοιέν μου καταγελᾶν, ὥσπερ σὺ φῂς σαυτοῦ.* — c) Pro *με, σε*: Xen. Mem. S. II, 3, 13. *εἰ δὲ βούλοιο ξένον ποιεῖσθαι ὑποδέχεσθαι σαυτόν*, coll. §. 11. *εἴ τινα τῶν γνωρίμων βούλοιο κατεργάσασθαι καλεῖν σε ἐπὶ δεῖπνον.* Ib. IV, 2, 5. *οὐδ' ἐζήτησα διδάσκαλον ἐμαυτῷ γενέσθαι τῶν ἰατρῶν οὐδένα*, coll. §. 4. *οὐδ' ἐπεμελήθην τοῦ διδάσκαλόν τινά μοι γενέσθαι τῶν ἐπισταμένων.*

Ceterum nusquam in hoc retransitivae constructionis genere distinctivae pronominum formae *αὐτόν με, ἐμὲ αὐτόν* et s. pro *ἐμαυτόν*, quantum ego quidem sciam, inveniuntur, quod mirere, quum ne a simplici quidem reciprocatione eae formae alienae sint.

C. De tertio retransitivae constructionis genere.

20. Tertium denique retransitivae constructionis genus, quod in relativis enunciatis versatur, ne admittit quidem composita primae et secundae personae pronomina. Itaque distinctivae illae formae *αὐτόν με, αὐτόν σε*, quas in secundo genere inveniri negavi, in hoc genere iam necessariae sunt, ubicunque ab aliis distinguenda est persona ut potior. Exempla sunt: Plat. Conviv. p. 198. C. *ἐφοβούμην μή μοι ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν ἐπὶ τὸν ἐμὸν λόγον πέμψας αὐτόν με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποιήσειε.* Id. Phaedon. p. 91, A. *οὐ γὰρ ὅπως τοῖς παροῦσιν ἃ ἐγὼ λέγω δόξει ἀληθῆ εἶναι προθυμήσομαι, ἀλλ' ὅπως αὐτῷ ἐμοὶ ὅτι μάλιστα δόξει οὕτως ἔχειν.* Xen. Mem. S. II, 9, 2. Id. Conv. 4, 30. Antiph. de Herod. caed. §. 60. Herod. I, 124.

Caput III.

De tertiae personae pronominibus in universum.

1. Pervenimus ad tertiae personae pronomina simplicia, personale *οὗ* cum coniugatis, *αὐτὸς* ipse, *αὐτοῦ* eius, demonstrativa *ἐκεῖνος, οὗτος, ὅδε.* Jam primum est videndum, quo modo haec diversa pronominum genera idonea sint ad exprimendum triplicem istum personarum

statum, in quo distinguendo omnis vertitur simplicium pronominum pro compositis usus, dico encliticum, disiunctivum, distinctivum.

a) Atque **personale** quidem pronomen ab Atticis in **plurali** et enclitice et disiunctive usurpatur, in **singulari** sola dativi forma enclitica *οἱ* in communi Graecorum usu est, cetera omnia unius Platonis sunt propria, nisi quod semel Xenophon *οἷ γε* dixit (vid. observ. cap. IX. p. 38. sq.). Ad distinguendas vero atque excludendas a ceteris personas omnino non aptum est hoc pronomen, quum neque antecedere sibi *αὐτὸν* adiectivum patiatur, *αὐτόν ἑ*, *αὐτοὺς σφᾶς* (vid. obs. cap. II. p. 3.), et quae postposito eo adiectivo nascuntur formae, earum singularis *ἓ αὐτὸν* epicorum proprius sit, pluralis autem *σφᾶς αὐτοὺς* nihil quidquam differat ab *ἑαυτούς* (vid. obs. cap. VIII.).

b) Tum quod secundo loco posui pronomen *αὐτὸς, αὐτοῦ*, ubi in pronunciando voce extollitur, distinguit a ceteris personam et *ipse* significat, ubi deprimitur voce, pro enclitico valet *eius*. Nunquam vero merae disiunctioni inservit. Nam si quando nominativus eius pronominis per nostrum *er* exprimi potest, in ipsa reciprocatione cernitur vis eius distinctiva. Sic quod apud Thuc. IV, 28. legitur *οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ᾽ ἐκείνους στρατηγεῖν*, quanquam sic solemus reddere: *er sagte, nicht er sei Feldherr*, proprie tamen significat: *er versicherte nicht selbst Feldherr zu sein.* Atque sic etiam in plurali, a quo numero hanc significationem iniuria abiudicat Buttmannus Gr. med. §. 114. not. 2., ut Thuc. I, 37, 1. *λόγον ποιησάμενοι ὡς καὶ ἡμεῖς τε ἀδικοῦμεν καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται.* Id. V, 39, 2. VII, 8, 2. VIII, 76, 6. Idem valet de genitivo absoluto, ut Herod. V, 87. *Ἀργεῖοι λέγουσι αὐτῶν τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων τὸν ἕνα τοῦτον περιγενέσθαι.* Id. I, 152, 208. IV, 133. VIII, 69. *)

---

*) Quae praeterea a grammaticis ad demonstrandam disiunctivam huius pronominis potestatem afferuntur exempla, aliena sunt. Nam quae ex Homero allegat Hermannus de pron. *αὐτὸς* cap. VI., ea omnia distinctivam habent significationem *ipse*, ut Iliad. *γ*, 282. *αὐτὸς ἔπειθ᾽ Ἑλένην ἐχέτω, ipse victor.* Idem contendit, interdum sic etiam Atticos loqui. At quod unum ex Aeschylo adscripsit exemplum: Prom. 440. *ἀλλ᾽ αὐτὰ σιγῶ*, in eo *αὐτὰ* pro enclitico est, ut saepe in hoc trimetri loco (cf. Eur. Iph. Aul. 1032. *ἢν δ᾽ αὐτὰ μὴ πράσσωμεν.* Ib. 968. *χρῆν δ᾽ αὐτὸν αἰτεῖν.*) De ceteris lectores ad Heindorfium remittit, qui ad Plat. Lys. p. 4. aliquot locos contulit, ubi *αὐτὸ* relativis praepositum est, ut de rep. II. p. 362. D. *αὐτὸ, ἦ δ᾽ ὅς, οὐκ εἴρηται, ὃ μάλιστα ἔδει ῥηθῆναι.* At in eiusmodi locis pronomen *id ipsum* significat, non *hoc*.

c) **Demonstrativa** denique pronomina per se disiunctiva sunt, cum *αὐτὸς* autem consociata, *αὐτὸς οὗτος*, *αὐτὸς ἐκεῖνος*, distinguendae a ceteris personae inserviunt. Quoniam autem huic disiungendi potestati aliam admixtam habent significationem, qua vel remotiora vel propiora ac praesentia demonstrant, atque ii demonstrandi modi non in quamvis sententiam quadrant, rarum pro reflexivis usum admittunt.

2. Apparet ex his Graecam linguam, satis instructam et encliticis et distinctivis pronominum formis, **disiunctivis egere.** Nam quae eius sunt potestatis pronomina, eorum demonstrativa non ubivis apta sunt, personalium autem in singulari nullus est usus prosae orationi, in plurali rarus plerisque. Quo factum est, ut in constructione reflexiva ipsum **reflexivum** *ἑαυτὸν* hanc disiungendi vicem susciperet. Contrarium igitur tertiae personae evenit atque prioribus duabus, quarum simplicia pronomina ad disiunctionem significandam, composita ad distinctionem praeferuntur (vid. cap. II. §. 20. extr.).

3. Itaque ubi distinguere tres illas formas et ad sententiam aliquid refert et simul per constructionis genus licitum est, hoc modo eae in vulgari sermone, si a rariore personalium et demonstrativorum usu discesseris, exprimuntur:

a) **Enclitica** per *αὐτόν*, ut *οὐ κατ' αὐτοῦ*, *πρὸς αὐτοῦ δὲ ἐνόμισεν εἶναι τὰ συμβαίνοντα* (Polyb. III, 104, 2.).

b) **Disiunctiva** per *αὑτόν*, ut *οὐ καθ' αὑτοῦ*, *κατὰ δὲ τῶν ἐναντίων ἐνόμισεν εἶναι τὰ συμβαίνοντα.*

c) **Distinctiva** per *αὐτόν*, ut *οὐ κατ' αὑτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν οἰκείων ἐνόμισεν εἶναι τὰ συμβαίνοντα.*

His in universum disputatis, ad singula nos convertimus. Atque de personalibus quidem huius personae pronominibus, quoniam reflexivis ea adnumerari solent, iam in observationum de reflexivorum usu cap. IX. exposui. Itaque statim ad *αὐτὸς* pronomen pergamus.

Caput IV.

De *ΑΥΤΟΣ* pronominis usu reflexivo.

1. Venimus ad locum magnis impeditum difficultatibus. Agitur

---

¹ Idem cadit in eos locos, quos Matthiae Gr. gr. §. 469, 8. laudat, praeter Eur. Iph. Aul. 1032., quem locum supra iam memoravi, aperte enim inclinatur ibi pronomen.

enim res de pronominibus scriptura non multum inter se differentibus, *αὑτὸν* et *αὐτόν*, ideoque ad confundendum facillimis, praesertim quum incuriosi admodum in apicibus appingendis fuisse videantur librarii. Accedit, quod, quum veterrimi qui supersunt libri manu scripti omnino careant spirituum signis, non dissimile est veri, ex eiusmodi libris descriptos esse etiam eos, qui apicibus instructi sunt. Quod si ita se res habet, qui nunc leguntur apices librariis debentur, non scriptoribus. Atque adeo, si verum est, quod Arcadius de Acc. inv. p. 186 sqq. tradit, ab Aristophane demum Byzantio et quantitatis syllabarum et accentuum et spirituum signa efficta esse (*οἱ χρόνοι καὶ οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα Ἀριστοφάνους ἐκτυπώσαντος γέγονε*), ne ipsi quidem scriptores veteres sua manu apices apposuerunt. Ab Ionica certe literatura abest spiritus signum, qua Athenienses videntur iam diu ante privatim usi fuisse, priusquam lege Archini Euclide archonte Ol. XCIV, 2. etiam in actis publicis recepta est (vid. Franz. Epigraph. Gr. p. 24. et 148.).

His difficultatibus ex duabus rebus potest subsidium peti. Una est trisyllaba pronominis forma *ἑαυτὸν* et bisyllabam praecedens tenuis litera aut aspirata aut non aspirata, ut *ὑφ' αὑτόν*, *ὑπ' αὐτόν*. Altera Ionicae dialecti comparatio diversissimis inter se formis utentis *ἑωυτὸν* et *αὐτόν*. Aliquid praeterea etiam grammatici veteres utilitatis afferunt, non multum tamen, quum de eo ipso constructionis genere, in quo proprium est pronominis nostri domicilium, de retransitivo dico, praeter genitivi possessivi usum nihil quidquam praecipiant. His igitur instructi subsidiis iam singula reflexivae constructionis genera perquiramus.

A. De *αὑτὸν* simpliciter reflexivo.

2. A simplici reciprocationis genere ut e n c l i t i c u m *αὑτὸν* natura sua alienum est, ita d i s t i n c t i v u m, tametsi per ipsam distinguendi potestatem non omnino ab eo abhorret, excluditur tamen communi Graecorum consuetudine, exceptis iis, quibus compositae pronominum formae ignotae sunt, e p i c i s. Hi enim nonnunquam, omisso personali pronomine, de eadem quam de qua est verbum persona solo *αὐτὸς* pronomine et sensu quidem distinctivo utuntur: Hom. Odyss. *β*, 125. *μέγα μὲν κλέος αὐτῇ ποιεῖτ', αὐτὰρ σοίγε ποθὴν πολέος βιότοιο.* Ib. *δ*, 247. *ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ καταχρύπτων ἤϊσκεν.* Hesiod. Opp. v. 292. *οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ.* Similia de genitivo possessivo exempla vid. infr. §. 6. Per omissum autem personae pronomen talia explicanda esse, ex

eo intelligitur, quod simili ellipsi iidem de prima et secunda persona utuntur, idque non in reflexiva solum constructione, ut Hom. Odyss. κ, 27. *αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.* Ib. φ, 249. *ἤ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων,* sed etiam in transitiva, ut pro *αὐτόν με* Iliad. ω, 430. *αὐτόν τε ῥῦσαι.* Ib. 503. *αὐτόν τ' ἐλέησον.* Pro *αὐτόν σε* Iliad. β, 263. *αὐτὸν δὲ — ἀφήσω.* Odyss. ξ, 389. *αὐτόν τ' ἐλεαίρων.* Vid. Apoll. de Synt. II, 19. p. 141. Bekk. et de Pron. p. 101. Herm. diss. de pron. *αὐτὸς* cap. VII. et VIII.

3. Quamobrem, si ex ellipsi pronominis repetenda est haec constructio, non est verisimile eos illam admisisse, quibus iam in unam vocem personale pronomen cum epitagmatico *αὐτὸν* coaluerat. Atque elegiacis quidem, quanquam composita pronomina iam in usum receperant, ut Mimnerm. fr. 6. *τὴν σαυτοῦ φρένα τέρπε* (non *σ' αὐτοῦ*, ut mire scripsit Schneidewinus, qui apud Theogn. v. 795., ubi idem repetitur fragmentum, recte edidit *σαυτοῦ*), tamen, quoniam non sua sed Homeri lingua loquebantur, condonandus erit huiusmodi pronominis usus, ut Theogn. v. 539. *αὐτος ἀνήρ, φίλε Κύρνε, πέδας χαλκεύεται αὐτῷ.* Id. v. 611. *οὐ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὐδὲ μὲν αὐτὸν αἰνῆσαι.* Id. 895. *γνώμης δ' οὐδὲν ἄμεινον ἀνὴρ ἔχει αὐτὸς ἐν αὐτῷ.* — Apud eos autem, qui diversa ab epicis dialecto utuntur, haec pronominis constructio nullo modo ferenda est. Idque de ceteris constat, de Herodoto sunt qui secus sentiant, ex male intellectis quibusdam locis Homericam Herodoto obtrudentes dicendi consuetudinem, ut Schweighaeuserus et qui eum sequuntur Gaisfordius ac Stegerus, et, si recte eum intelligo, etiam Bernhardy de Synt. p. 286. Quae huc referuntur, pleraque transitivae sunt constructionis. Sic II, 162. *ὡς δ' ἀπικέσθαι αὐτὸν (τὸν Πατάρβημιν) πρὸς τὸν Ἀπρίην οὐκ ἄγοντα τὸν Ἄμασιν, οὐδένα λόγον αὐτῷ δόντα, ἀλλὰ περιθύμως ἔχοντα, περιταμεῖν προστάξαι αὐτοῦ τὰ ὦτα καὶ τὸν ῥῖνα,* verba *οὐδένα λόγον αὐτῷ δόντα* non cum Wesselingio interpretanda sunt: nulla regem ratione rei usum, sed: ne dicendi quidem potestate ei (Patarbemi) facta, coll. Xen. Hell. V, 2, 20. *ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς συμμάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν.* — II, 26. *αἴτιος δ' ωὐτὸς οὗτος (ὁ ἥλιος) καὶ τὸν ἠέρα ξηρὸν τὸν ταύτῃ εἶναι, διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ,* intellige: aëris transitum, i. e. eum aëris tractum, quem transit sol, non, ut Schweighaeuserus vult, suum transitum. — II, 143. *οὔτε ἐς θεὸν οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδησαν αὐτούς,* i. e. *τοὺς Πιρώμιας,* non se, ut Stegerus (in Indice sub v. *αὐτός*) locum intelligit. Idem Stegerus III, 140. *λέγει πρὸς αὐτὸν*

ridicule interpretatur: ait secum ipse, quum luce clarius sit ad πυλωρὸν pronomen referendum esse. — Diversi ab his generis hic locus est: II, 122. φᾶρος δὲ — ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες κατ' ὧν ἔδησαν ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς, ubi redit quidem ad ἱρέες pronomen, at non simpliciter redit per verbum ἔδησαν, sed per genitivum possessivum ἑνὸς et per accusativum, ex quo pendet ille genitivus, ὀφθαλμούς, quare retransitivo generi haec constructio est attribuenda. — Supersunt duo loci, ubi αὐτόν μιν, ut apud Hom. Od. δ, 244., pro ἑωυτὸν dictum est: II, 100. ταύτης μὲν πέρι τοσαῦτα ἔλεγον, πλὴν ὅτι αὐτήν μιν, ὡς τοῦτο ἐξέργαστο, ῥίψαι ἐς οἴκημα σποδοῦ πλέον. I, 24. κελεύειν τοὺς πορθμέας ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν — ἢ ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν, quod non offendit in Herodoto, qui etiam de prima persona interdum simili pronominum forma utatur: III, 124. ἱερωσύνην αἱρεῦμαι αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ πᾶσι κ. τ. λ. V, 91. συγγινώσκομεν αὐτοῖσιν ἡμῖν.

4. Quod ad Atticos attinet, excipit ab ista regula Bernhardy Synt. p. 287. et 290., haud scio an recte, haec dicendi genera:

a) Primum forenses formulas, quod genus vetustioris dictionis tenacissimum est. Sic solemne est in iureiurando ἐξαρᾶσθαι ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει. Ipsa formula exstat in inscriptionibus, ut in foedere Smyrnaeorum et Magnetum (Boeckh. Vol. I. Part. VI. p. 808. l. 69. et 78.): ἐξορκοῦντι μέμ μοι εὖ εἴη, ἐφιορκοῦντι δὲ ἐξώλεια καὶ αὐτῷ καὶ γένει τῷ ἐξ ἐμοῦ. Servavit eam de secunda persona Antiphon de Herod. caed. §. 11. δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ ἐπαρώμενον. Eandem de tertia quoque persona a veteribus aut servatam esse aut potuisse saltem servari consentaneum est, quanquam Bekkerus aspiravit pronomen apud Dem. in Aristocr. §. 67. διομεῖται κατ' ἐξωλείας αὑτοῦ καὶ γένους, quam scripturam tuetur trisyllabum ἑαυτῷ in Heliastarum iureiurando apud Dem. in Timocr. §. 151. καὶ ἐπαρᾶσθαι ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ.

b) Alterum genus, tragicorum illud quidem proprium, geminato αὐτὸς pronomine continetur hoc modo: αὐτὸς κατ' αὐτοῦ, αὐτοὶ ὑπ' αὐτῶν. Sic scriptum exstat Eurip. Androm. 1144. πολλοὶ δ' ἔπιπτον μιγάδες ἔκ τε τραυμάτων αὐτοί θ' ὑπ' αὐτῶν στενοπόρους κατ' ἐξόδους. Item de prima persona: Aesch. Choeph. 219. αὐτὸς κατ' αὐτοῦ γ' ἆρα μηχανοῤῥαφῶ. Atque his quidem duobus locis unanimi librorum consensu. Tum variante scriptura: Aesch. Pers. 413. αὐτοὶ δ' ὑπ' αὐτῶν (ὑφ' αὑτῶν) ἐμβολαῖς χαλκοστόμοις παίοντο. Sept. c. Theb. 177. αὐτοὶ δ' ὑπ' αὐτῶν

(ὑφ' αὐτῶν) ἔνδοθεν πορθούμεθα. Res dubia admodum. Wellauerus apud Aeschylum aspiravit pronomen, Hermannus apud Euripidem tenuem servavit spiritum, haec adnotans: »Is. Vossius et Barnesius αὐτοὶ δ' ὑφ' αὐτῶν. Hoc, si coniuncti cogitantur, rectum, alterum, si diversi.« Id si ita intelligi vult, ut mutuis inter se vulneribus cecidisse dicantur, non video quomodo per αὐτῶν id magis significetur quam per αὑτῶν, quod quidem pronomen frequenter pro reciproco ἀλλήλων accipitur. Accedit quod haec explicandi ratio non quadrat in singularem personae numerum, quem Aeschylus in Choephoris habet. Quare mea quidem sententia aut in omnibus istis locis aspirandum est cum praecedenti litera tenui pronomen, id quod facile licet, quum alibi quoque librarii inter ὑπ' et ὑφ' fluctuent, ut Xenoph. de Venat. 10, 5. Polyb. III, 14, 10. 15, 3., aut hoc si nolimus, cum Bernhardyo ex usitatissima tragicis affinium inter se notionum consociatione, ut καλὴ καλῶς, κακὸς κακοῦ, explicanda est locutionis ratio, qui explicandi modus eo magis arridet, quod etiam aliorum pronominum et adiectivorum geminatione persona in se reciprocatur. Sic Eurip. Cycl. 366. μόνος μόνῳ κόμιζε πορθμίδος σκάφος, solus soli tibi confer hanc celocem, i. e., ut Hermannus locum interpretatur, solus soli tibi inger, quas nos aversamur, carnes humanas. Soph. Ai. 1039. κεῖνος τὰ κείνου στεργέτω κἀγὼ τάδε. Aristoph. Ran. 1563. τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες. Plat. Phaedon. p. 107. D. ἕκαστον ὁ ἑκάστου δαίμων ἄγειν ἐπιχειρεῖ. Quod si μόνος μόνῳ pro μόνος σαυτῷ, κεῖνος τὰ κείνου pro κεῖνος τὰ ἑαυτοῦ dicere licuit Graecis, quidni tragicis etiam αὐτὸς κατ' αὐτοῦ pro αὐτὸς κατ' ἐμαυτοῦ, αὐτοὶ ὑπ' αὐτῶν pro αὐτοὶ ὑφ' ἑαυτῶν?

B. *De αὐτὸν retransitivo.*

I. In primo retransitivae constructionis genere.

a) De genitivo possessivo *αὐτοῦ.*

5. Perventum est ad retransitivam constructionem, cuius primum genus ad genitivum possessivum spectat. In eo genere enclitice positus genitivus αὐτοῦ, ipsis Graecis inauditus, frequentissimus est Hellenistis, ut Ep. ad Rom. I, 2. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ. Ib. v. 21. ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν. Ib. v. 24. τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς. Ib. v. 27. ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, —

τὴν ἀντιμισθίαν τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Neque enim aspirari debet in hac constructione pronomen, si verum est, quod in obs. cap. VII. comprobasse mihi videor, unam tantum reflexivi pronominis formam Hellenistis in usu fuisse trisyllabam ἑαυτόν.

6. Distinctivus eiusdem genitivi usus non est insolens epicis: Iliad. ι, 342. ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων τὴν αὐτοῦ φιλέει. Odyss. κ, 416. ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτῶν τρηχείης Ἰθάκης. Ib. ξ, 51. ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα — αὐτοῦ ἐνεύναιον. Hesiod. Theog. 470. τόν ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας τοὺς αὐτῆς. Atque sic etiam de prima persona: Odyss. κ, 27. αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν. — Epicos imitantur elegiaci: Theogn. 440. νήπιος ὃς τὸν ἐμὸν μὲν ἔχει νόον ἐν φυλακῇσιν, τῶν δ' αὐτοῦ ἰδίων οὐδὲν ἐπιστρέφεται (ex Herm. emendatione). Ib. 480. οὐκέτι κεῖνος τῆς αὐτοῦ γλώσσης κρατερός. Ib. 955. τῶν τε γὰρ αὐτοῦ χηρεύσει. Ib. 1009. τῶν αὐτοῦ κτεάνων εὖ πασχέμεν. Et de prima persona ib. 1217. μήποτε πὰρ κλαίοντα καθεζόμενοι γελάσωμεν, τοῖς αὐτῶν ἀγαθοῖς, Κύρν', ἐπιτερπόμενοι.

7. Eandem dicendi consuetudinem Atticis quoque vindicare studet Poppo, hac usus argumentatione (Comment. ad Thuc. I, 17, 1): »Graecos, quum dicere velint meum ipsius, tuum ipsius etc., in prima quidem et secunda persona scribere αὐτοῦ ἐμοῦ, αὐτοῦ σοῦ, sed in tertia, quoniam locutione αὐτοῦ οὗ non utantur, simplex αὐτοῦ ei videri substituisse, ut hoc graviorem vim haberet quam αὐτοῦ et idem quod ἴδιος significaret.« Eaque de causa apud Thucydidem plus quam triginta locis in hoc reciprocationis genere spiritum lenem a librariis appictum servavit, idque non in possessivo tantum genitivo: I, 50, 1. τούς τε αὐτῶν φίλους ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. Ib. 62, 3. 82, 1. 115, 5. 121, 5. 143, 2. II, 15, 2. 16, 2. 98, 1. III. 75, 2. 83, 3. IV, 8, 8. 61 extr. 62, 2 et 3. 92, 7. 118, 4. V, 49, 5. 59, 4. 77, 7. 79, 1 et 2. VI, 12, 1. VIII, 46, 1. sed etiam in partitivo: IV, 42, 4. καταλιπόντες τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐν Κεγχρειᾷ. I, 100, 3. πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων. Ib. 104, 2. 112, 2. II, 68, 9. III, 92, 5. IV, 42, 4. V, 49, 1. VI, 102, 1. Atque eandem ille rationem in Xenophonte quoque secutus est. Eandem in Luciano Jacobitz, ut Jup. conf. c. 14. εἰ ὁ τὸν Ἅλυν διαβὰς τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν καταλύσει ἢ τὴν Κύρου, ubi vide eius annotationem. A quibus vehementer mihi dissentiendum existimo pluribus de causis.

Primum, qua comparatione primae et secundae personae nititur Popponis argumentatio, ea ad nihilum recidit. Nam etiamsi genitivi

possessivi forma αὑτοῦ ἐμοῦ, αὑτοῦ σοῦ, non omnino inusitata est Graecis — semel enim Aeschylus ea usus est et transitive quidem: Sept. c. Theb. 632. τὸν ἕβδομον δὴ τόνδε — λέξω, τὸν αὑτοῦ σοῦ κασίγνητον pro τὸν σὸν αὐτοῦ κ., — a reflexiva certe constructione aliena est. Ipsis enim reflexivis pronominibus ad distinctionem personarum indicandam Graeci utuntur, ut Isocr. ad Nicocl. §. 14. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐῤῥωμενεστέρως τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτιμάσῃς, τοσούτῳ μᾶλλον τὴν σεαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις, tuum ipsius animum. Aeschin. de f. leg. §. 144. τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις περιπίπτω, meis ipsius verbis. Thuc. VI, 92. τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων ἐπέρχομαι, meae ipsius patriae. Idemque de tertia quoque persona servant, ut Xen. Hell. V, 4, 62. οὐ δυνατὸν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἅμα μὲν τὴν ἑαυτῶν χώραν φυλάττειν, ἅμα δὲ τὰς συμμαχίδας πόλεις, suam ipsorum terram. Id. An. I, 9, 12. καὶ γὰρ οὖν πλεῖστοι δὴ αὐτῷ ἐπεθύμησαν καὶ χρήματα καὶ τὰ ἑαυτῶν σώματα προέσθαι, sua ipsorum corpora. Sed ut in Thucydide consistam, is quoque quum alibi saepissime trisyllabam genitivi possessivi formam ἑαυτοῦ cum distinguendi vi adhibuit, ut I, 2, 1. 61, 4. 107, 2. 113, 1. 141, 7. II, 11, 8. 52, 4. 83, 3. 92, 2. III, 109, 2. IV, 12, 1 et 3. 44, 3 et 5. 61, 1. 83, 1. 92, 2 et 5. 97, 1. 118, 5. 129, 2. V, 9, 4. 56, 2. 84, 1. 114, 2. VI, 12, 1. 65, 2, 76, 4. 78, 1. VIII, 9. 1. 81, 3., tum in nonnullis earum ipsarum locutionum, quibus Poppo αὑτοῦ pronomen proprium dat. Lenem appinxit spiritum Poppo in hac locutione τὰ αὐτῶν ἔχοντες V, 77, 7. 79, 1 et 2., quanquam in eadem aspiratum pronomen et trisyllabum quidem comparet IV, 114, 1. ἐξιέναι ἐκέλευσε ὑποσπόνδους καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας. V, 18, 5. ἀπιέναι αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας. IV, 57, 4. οἰκοῦντες τὴν ἑαυτῶν. V, 18, 6. Σιγγαίους οἰκεῖν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν. Idem fecit, ubi cum adiectivo ἕκαστος construitur pronomen, ut II, 16, 2. πόλιν τὴν αὑτοῦ ἀπολείπων ἕκαστος. I, 17, 1. II, 15, 2 IV, 118, 4., quanquam in eadem constructione alibi plene scriptum est ἑαυτῶν: I, 2. ῥᾳδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες. IV, 61, 1. V, 56, 2., atque sic ipse Poppo II, 81, 1. ἐφύλασσον τὰ αὑτῶν ἕκαστοι. — Item in genitivo partitivo: I, 100, 3. πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας αὑτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων. Ib. 104, 2. 112, 2. III, 92, 5.; at in eadem locutione frequentissime ἑαυτῶν invenitur: I, 107, 2. ἐβοήθησαν ἑαυτῶν τε χιλίοις ὁπλίταις καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίοις. Ib. 113, 1. 61, 4. 26, 1. 60, 1. V, 84, 1., vel quod idem valet σφῶν αὐτῶν: VI, 7, 3. IV, 102, 2. V, 61, 5. 114, 2. VI, 7, 3. — Quod si in aliis locutionibus Poppo propterea, quod in simili constructione

alibi trisyllabum pronomen reperisset, spiritum asperum bisyllabo contra codices se apposuisse dicit in annot. crit. ad V, 74, 2., cur in illis non constitit sibi?

Deinde Herodotus, apud quem utrumque confundere pronomen non adeo proclive fuit librariis, nunquam in hoc genere αὐτοῦ pronomine utitur, sed semper ἑωυτοῦ. Sic III, 68, 6. πάντως γὰρ δήπου τόν γε ἑωυτῆς ἀδελφὸν γινώσκει, suum ipsius fratrem. I, 113. τὸν μὲν ἔφερε παῖδα — τοῦτον μὲν παραδιδοῖ τῇ ἑωυτοῦ γυναικί: τὸν δὲ ἑωυτοῦ λαβὼν ἔθηκε ἐς τὸ ἄγγος, suum ipsius filium. II, 38, 2. διασκεψάμενοι ἂν ἑλοίατο ἕκαστοι τοὺς ἑωυτῶν (νόμους)· οὕτω νομίζουσι πολὺ καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν νόμους ἕκαστοι εἶναι, atque sic semper cum ἕκαστος: I, 63. II, 143. IV, 66. 146. 168. Ubi vero αὐτοῦ pronomen ad possessorem redire iubet, id in alio retransitivae constructionis genere facit, ut I, 165. δειμαίνοντες, μὴ αἱ μὲν ἐμπόριον γένωνται, ἡ δὲ αὐτῶν νῆσος ἀποκληϊσθῇ.

Denique refragantur isti quam Poppo proposuit normae etiam grammaticorum veterum traditiones. Sic Apollonius de Synt. II, 19. p. 141. Bekk. et de Pron. p. 101. inter alia simplicis reciprocationis exempla etiam haec genitivi ad possessorem reflexi: τὴν αὐτοῦ φιλέει Iliad. ι, 342. et μέγα μὲν κλέος αὐτῆς (sic) ποιεῖται Odyss. β, 125., Homeri propria dicit eoque hunc usum ab Atticis abiudicat. Idem ibidem reprehendit Ptolemaeum Ascaloniten, qui in istis locis aspirari pronomen voluerit, eumque non eo nomine reprehendit, quod distinctivum non agnoverit eius pronominis usum, sed quod per ellipsin pronominis personalis secundum epicorum consuetudinem (κατ᾽ αὐτὸ τὸ τῶν ποιητῶν σύνηθες) talia proferri ignoraverit. Conferatur etiam schol. Vict. ad Iliad. ι, 342. τὴν αὐτοῦ φιλέει. Πτολεμαῖος δασύνει, νομίζων τὸ πλῆρες εἶναι ἑαυτοῦ, ἀγνοῶν ὅτι Ὅμηρος οὐδέποτε συνθέτῳ κέχρηται ἀντωνυμίᾳ, et Venetus: ὁ Ἀσκαλωνίτης δασύνει, σύνθετον ἐκδεχόμενος τὴν ἀντωνυμίαν. τί οὖν ἐστιν ἐνθάδε λέγειν, ἢ ὅτι λείπει ἡ ἕο, ὡς τὸ ἕο τ᾽ αὐτοῦ πάντα καλούει, οὕτως καὶ ἐνθάδε, τὴν ἕο αὐτοῦ φιλέει. Itaque si iste pronominis usus soloecus visus est Ptolemaeo, obsoletus et epicorum proprius Apollonio et scholiastis, quomodo in hanc opinionem induci potuerunt, si idem loquendi genus aut ipsorum aetate etiamtum in communi Graecorum usu esset, aut in veterum Atticorum scriptis talia ab iis legerentur, qualia Poppo Thucydidi ac Xenophonti attribuit, ut τὴν αὑτοῦ φεύγειν πόλιν, τὴν αὑτοῦ ἀπολείπων, τὴν αὑτοῦ τινα σωτηρίαν προϊδεῖν? Id quidem nullo modo credibile est.

b) De locutione τοὺς μετ' αὐτοῦ et similibus.

8. Genitivum possessivum proxime sequitur pronominis ex praepositione pendentis cum articulo constructio huiusmodi: τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον, Xen. Hell. II, 4, 22. Quae dicendi ratio quanquam ad sententiam non multum differt a genitivo possessivo, tamen ob laxiorem aliquanto constructionem (cap. I. §. 10. et II. §. 15.) permittit iam id, quod genitivo negatum vidimus, ut et inclinatio et distinctio personae a disiunctione adhibito pronomine αὐτὸν distinguatur. Itaque

a) inclinatio pronominis, rara illa quidem, ut semper post praepositionem, admittitur tamen, ubi maiore vocis contentione praepositio quam pronomen pronuncianda est. Sic Xen. II, 4, 12. τοὺς μετ' αὐτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας καὶ αὐτὸς θέμενος, et ipse et qui cum eo erant. Ib. VI, 1, 15. de Iasone: ἱκανὸς γάρ ἐστι καὶ νυκτὶ ἅπερ ἡμέρᾳ χρῆσθαι — καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ δὲ ταὐτὰ εἴθικεν, opposito ipso Iasone iis qui cum eo erant. Quibus locis fortasse defenditur spiritus lenis in Cyrop. VIII, 1, 16: τὴν μὲν δὴ σχολὴν οὕτω κατεσκευάσατο ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς περὶ αὑτόν, accentu in praepositionem inclinato. Item ib. §. 37. οὕτως ἀσκῶν τοὺς περὶ αὐτὸν πολὺ μάλιστα αὐτὸς ἐξεπόνει. Et IV, 3, 3. κατεμέμφετο καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Quanquam alibi in eodem opponendi genere omnes libri mss. ἑαυτὸν praebent: Xen. Cyrop. VIII, 6, 10. προεῖπε δὲ — σατράπῃ — ἀσκεῖν αὐτόν τε καὶ τοὺς σὺν ἑαυτῷ τὰ πολεμικά. Ib. 1, 25. τὴν τῶν μεθ' αὑτοῦ εὐσέβειαν καὶ ἑαυτῷ ἀγαθὸν ἐνόμιζε.

b) De distinctivo pronominis usu haec certae fidei exempla sunt: Thuc. VI, 16, 5. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας — τῶν δ' ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησιν ξυγγενείας τισὶ — καταλιπόντας. Polyb. III, 63, 8 sq. ᾤετο δεῖν αὐτοὺς — τοιαύτην διάληψιν ποιεῖσθαι περὶ τῶν κατ' αὐτοὺς πραγμάτων, ἥνπερ ἀρτίως ἐποιοῦντο περὶ τῶν ἀλλοτρίων συμπτωμάτων. καθάπερ γὰρ ἐπ' ἐκείνων τὸν μὲν νικήσαντα καὶ τὸν τεθνεῶτα πάντες ἐμακάριζον, τοὺς δὲ ζῶντας ἠλέουν· οὕτως ᾤετο δεῖν καὶ περὶ τῶν κατ' αὐτοὺς διαλαμβάνειν.

c) Ubicunque vero neque in praepositionem accentus inclinatur, neque idem quod *ipse* valet pronomen, i. e. ubi disiunctivum est, sive contra ponitur res disiuncta, ut Aeschin. in Ctesiph. §. 214. οὐ τὸ καθ' ἑαυτόν φησι φοβεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους δωροδοκίαν, sive sola mente intelligitur, ut Thuc. IV, 134, 1. κέρας ἑκάτεροι τρέψαντες τὸ

καϑ' αὑτούς, constanti Graecorum usu aspiratur pronomen. Id intelligi potest ex eo, quod ubi in literam tenuem desinit praepositio, ea ante pronomen in hoc genere aspiratur. Sic τοὺς μεϑ' αὑτοῦ, μεϑ' ἑαυτοῦ et sim. Xen. An. I, 3, 9. II, 2, 7. Cyrop. II, 1, 20. V, 2, 6. VI, 3, 34. 4, 20. VII, 1, 36. VIII, 1, 25. Hell. II, 4, 22. V, 1, 7. 27. 4, 16. VII, 1, 17. Mem. S. IV, 2, 1. Thuc. I, 62, 3. 63, 1. V, 8, 3. Isocr. Evag. §. 30. Dem. adv. Pant. §. 39. — Item τοὺς ὑφ' αὑτῷ, ὑφ' ἑαυτῷ, ὑφ' αὑτὸν et sim. Xen. Cyr. I, 5, 3. II, 1, 22. III, 3, 6. VIII, 4, 30. bis. 8, 1. — Item τὸ καϑ' αὑτόν, καϑ' αὑτοὺς et sim. Xen. An. I, 8, 21. 10, 4. 5. V, 2, 21. Hell. IV, 3, 17. 4, 11. VI, 4, 28. Ages. 10, 4. Mem. S. III, 5, 10. 11. Cyr. V, 1, 11. VI, 3, 27. Thuc. I, 13, 5. 62, 6. 117, 1. 127, 3. 138 extr. III, 108, 2. IV, 134, 1. VI, 88, 3. Isocr. de pac. §. 93. Id. Evag. §. 13. Id. Busir. §. 35. Aeschin. de f. leg. §. 32. Id. in Ctes. §. 189. 214. 241. Dem. in Aphob. I. §. 39. Id. adv. Aphob. §. 60. Id. adv. Lept. §. 73. 82. Id. de f. leg. §. 119. 220. Plat. Phaedr. p. 251. D. — Item τοὺς ἐφ' ἑαυτοῦ et sim. Xen. de venat. I, 11. Thuc. I, 1, 17. Isocr. de big. §. 51. Plat. de rep. X. p. 318. A. — Paucis locis variant librorum scriptura: Thuc. IV, 128, 1. προεῖπε τοῖς μετ' αὐτοῦ, al. μεϑ' ἑαυτοῦ. Id. VI, 100, 1. τὴν καϑ' αὑτοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι, al: κατ' αὐτούς. Xen. Hell. IV, 3, 16. εἶχε δ' Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν τὸ μετ' αὐτοῦ, corrigendum ex Ages. 2, 19. εἶχε δὲ ὁ Ἀγησίλαος τὸ δεξιὸν τοῦ μεϑ' ἑαυτοῦ. Id. Cyr. VII, 1, 36. τοὺς κατ' αὐτόν, al. καϑ' αὑτόν, al καϑ' ἑαυτόν. Superest unus locus, ubi omnes libri literam tenuem tuentur, hic: Xen. Ages. 2, 8. φιλονεικίαν ἐνέβαλε πρὸς ἀλλήλους τοῖς μετ' αὐτοῦ. Sed in tanto in innumeris aliis locis librorum consensu haud dubitabimus et hoc loco literam tenuem in aspiratam mutare, et alibi post praepositiones in alias literas exeuntes, ut σύν, ἐν, παρά, πρός, περί, etiam procliviore librariorum errore, asperum pronomini spiritum apponere. Imprimis erratum est saepissime in locutione τοὺς περὶ αὑτόν, ut Xen. An. I, 5, 7. 12. 6, 4. Cyr. I, 4, 18. V, 4, 40. VII, 5, 3. VIII, 1, 15. 4, 29. Hell. III, 1, 23. 2, 18. IV, 8, 35. V, 2, 41. (Vid. obs. cap. VII. p. 21 sq.)

II. De αὑτὸν cum infinitis verborum verbaliumque formis constructo.

1) *De αὑτὸν cum verbalibus.*

9. Accedimus ad secundum retransitivae constructionis genus, in quo pertractando eundem servabimus ordinem, quem de prima et secunda

persona secuti sumus (cap. II. §. 16.). Atque verbalia quidem sive substantiva sive adiectiva sive adverbia eodem fere modo quo praepositiones (§. 8.) plerumque cum ἑαυτὸν construuntur, raro cum αὑτόν.

a) Distinctivum αὑτὸν praecedente litera tenui invenitur Thuc. II, 65, 1. ὁ Περικλῆς ἐπειρᾶτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς τε ἐπ᾽ αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν ἀπάγειν τὴν γνώμην. Itaque recte etiam his locis spiritus lenis pronomini additur: Thuc. I, 68, 2. ἕνεκα τῶν αὐτοῖς ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσι. Xen. Hier. 2, 50. τοὺς μαινομένους ᾤετο συμφερόντως ἂν δεδέσθαι καὶ αὑτοῖς καὶ τοῖς φίλοις. Quanquam in eodem genere etiam reflexivum ponitur, ut Herod. III, 125. ὁ Πολυκράτης διεφθάρη κακῶς οὔτε ἑωυτοῦ ἀξίως οὔτε τῶν ἑωυτοῦ φρονημάτων. Thuc. I, 91, 4. διαγιγνώσκοντες τά τε σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα καὶ τὰ κοινά.

b) Enclitice vero positi αὐτὸν pronominis quanquam certum exemplum equidem non reperi, — nam neque apud Atticos unquam, quod sciam, tenuis litera id pronomen in hac constructione praegreditur, et Herodotus semper in ea reflexivis utitur pronominibus, — nescio tamen, an huc referendi sint eiusmodi loci, ubi in pronunciando ictus incidit in subsequentem pronomen vocem, quo ipsum pronomen vi sua privetur necesse est, ut Plat. Phaedon. p. 81. A. οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα (ἡ ψυχὴ) εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ ἀειδὲς ἀπέρχεται. Thuc. IV, 27, 3. γνοὺς αὐτῶν τὴν ἐς αὐτὸν ὑποψίαν. Dem. de lib. Rhod. §. 15. παρὸν αὐτοῖς καὶ Ἕλλησι καὶ βελτίοσιν αὐτῶν ὑμῖν ἐξ ἴσου συμμαχεῖν.

c) Frequentant Graeci in hoc genere reflexiva pronomina. Et Herodotus quidem, ut paullo ante dixi, nunquam aliter: V, 5. σφάζεται ὑπὸ τοῦ οἰκηϊωτάτου ἑωυτῆς, et similiter III, 65. — I, 107. τῶν ἑωυτοῦ ἀξίων, et sim. ib. 73. 114. VII, 10, 14. III, 125. — III, 142. δεσπόζων ἀνδρῶν ὁμοίων ἑωυτῷ. IV, 164. εἶχε γυναῖκα συγγενέα ἑωυτοῦ. V, 55. ἰδόντα ὄψιν τῷ ἑωυτοῦ πάθεϊ ἐνεργεστάτην. — Neque Atticis infrequens est trisyllaba pronominis forma: Isocr. Archid. §. 2. ἀνάξια ἑαυτῆς. Aeschin. in Ctes. §. 88. ἀναξίους ἑαυτοῦ, Xen. An. IV, 7, 20. τὴν ἑαυτοῖς πολεμίαν. Id. Cyr. VIII, 1, 48. ἑαυτῷ μᾶλλον φίλους ἢ ἀλλήλοις. Id. Mem. S. II. 3, 1. ἑαυτῷ δὲ γνωρίμῳ. Ib. IV, 2, 26. τά τε ἐπιτήδεια ἑαυτοῖς ἴσασι. Id. Cyr. VI, 3, 4. γνωστὸν τοῖς τῆς ἑαυτοῦ τάξεως. Id. Hell. I, 6, 7. κατά γε τὸ ἑαυτῷ δυνατόν. Plat. de rep. I, 13. τοῦ ἑαυτοῖς βελτίστου. Id. Conv. p. 218. D. σφόδρα ἑαυτῷ εἰωθότως ἔλεξεν. Dem. de f. leg. §. 2. τῷ καθ᾽ ἑαυτὸν φόβῳ, cui constructioni similis est titulorum

formula; *εὐεργεσίας ἕνεκεν τῆς εἰς ἑαυτούς*, vel *διὰ τὰς εἰς ἑαυτὰν εὐεργεσίας* (vid. Franz. Epigraph. p. 235. 272.). — Item cum comparativis: Xen. An. I, 2, 26. *οὐδενὶ ἑαυτοῦ κρείττονι.* Ib. 9, 5. *τῶν ἑαυτοῦ ὑποδεεστέρων.* Id. Cyr. III, 1, 18. *κρείττονι ἑαυτοῦ.* Ib. 20. *βελτίους ἑαυτῶν.* Ib. 21. *τοὺς ἑαυτῶν σωφρονεστέρους.* Ib. V, 4, 36. *πᾶσι πονηροτέροις ἑαυτῶν*, et paullo post *τὸν ἑαυτοῦ βελτίονα.* Dem. in Androt. §. 68. *δούλους καλῶν ἑαυτοῦ βελτίους.* Quare haud dubito, quin in simili constructione, ubi nec distinctive nec aperte enclitice positum est pronomen, vel invitis librariis aspirandum sit bisyllabum pronomen, ut in his locis, ubi adhuc spiritus lenis legitur: Dem. adv. Onet. I. §. 23. (Bekk.) *τοὺς βελτίους αὐτῶν οὐκ ἠδύναντο πεῖσαι.* Isocr. Plataïc. §. 48. (Bekk.) *τίνα γὰρ ἡμᾶς οἴεσθε γνώμην ἔχειν ὁρῶντας καὶ τοὺς γονέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφουμένας καὶ τοὺς παῖδας κ. τ. λ.*, pendet enim *αὐτῶν* ex *ἀναξίως.* Id. Aegin. §. 9. *παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν.* Xen. de ven. 12, 21. (Weigel.) *ἡ ἀρετὴ τιμᾷ τοὺς περὶ αὐτὴν ἀγαθούς.* Id. Hell. II, 3, 20. (Schneid.) *πέμψαντες τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς.* Thuc. I, 137. sub fin. *γράψας — τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ διάλυσιν.* Id. VIII, 46, 1. *βασιλεῖ δ' ἐξεῖναι ἐπὶ τοὺς αὐτοῦ λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν.*

2) *De αὐτὸν infinitivi subiecto.*

10. Subiectum infinitivi ubi in constructione reflexiva aut ad intellectum adiuvandum aut ad opponendas inter se vel distinguendas a ceteris personas per pronomen efferendum est, plerumque aut per personalia pronomina aut per reflexiva aut per nominativum *αὐτός, αὐτοί*, raro per accusativum *αὐτόν, αὐτούς* exprimitur.

a) Et enclitice quidem *αὐτὸν* interdum in oratione directa post particulam *ὥστε* vel *ὡς* infinitivo adiungitur, ut Isocr. Phil. §. 121. *λήσουσιν ἡμᾶς (οἱ πλανώμενοι) τοσοῦτοι γενόμενοι τὸ πλῆθος, ὥστε μηδὲν ἧττον αὐτοὺς εἶναι φοβεροὺς τοῖς Ἕλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις.* Plura de hoc genere apud veteres mihi quidem se non obtulerunt. Ex recentioribus haec affert Lobeckius ad Phryn. p. 750: Sext. Emp. I, 14. *οὕτως ἄδιψος ἦν, ὡς — ὁδεύειν αὐτόν.* Diog. Laert. V, 1, 86. *ὑπεροπτικὸς ἦν, ὡς ὁδεύειν αὐτόν.* Dio Cass. VII, 218. *ἡ τύχη προφέρει, ὥστε αὐτὴν — χαρίζεσθαι.* — In oratione obliqua ubi enclitico opus est pronomine, personale adhibetur, ut Herod. II, 132. *φασὶ γὰρ δὴ αὐτήν δεηθῆναι τοῦ πατρὸς Μυκερίνου ἀποθνήσκουσαν, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἅπαξ μιν*

τὸν ἥλιον κατιδεῖν. Id. IV, 7. *γεγονέναι μὲν νύν σφεας ὧδε λέγουσι οἱ Σκύθαι.* Necessario autem additur infinitivo pronomen, ubi is non directe ex verbo primario pendet, sed per alium intercedentem infinitivum, ut Thuc. III, 24, 1. *νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι τραπέσθαι,* i. e. *νομίζοντες αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι, ἥκιστα σφᾶς ταύτην τραπέσθαι.* Dem. adv. Onet. I. §. 23. *τοὺς μὲν οὐκ ἐδύναντο πεῖσαι, τὴν προῖκ' ἀποδεδωκέναι σφᾶς μαρτυρεῖν.* Plat. de rep. p. 381. E. *ἡμῖν ποιοῦσι δοκεῖν σφᾶς παντοδαποὺς φαίνεσθαι.* Item, ubi plurale infinitivi subiectum ad singularem personam refertur hoc modo: Thuc. IV, 36, 1. *ἄλλως γὰρ ἔφη πονεῖν σφᾶς.* Id. VI, 72, 4. *ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν σφᾶς τῶν ἐναντίων.* Et sic saepius: Id. III, 111, 3. VI, 49, 2. VII, 4, 4. 48, 1. VIII, 32, 3. 48, 5. Xen. Cyr. V, 2, 16. VII, 4, 3. Plat. Conv. p. 174. D. 175. C. 176. A. Id. de rep. p. 614. C. 621. A.

b) De disiungendis inter se personis reflexiva usurpantur, ut Dem. adv. Boeot. de nom. §. 10. *ὁ μὲν ἑαυτόν, ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν φήσω τὸν εἰληχότ' εἶναι.* De distinguendis a ceteris *αὐτόν*, quod quidem pronomen, ubi in hoc genere casui nominis sui exaequatur, etiam merae disiunctioni inservire supra cap. III. §. 1. b) commemoravi. De qua casuum attractione dissentiunt inter se Lobeckius et Fritzschius. Ille enim quum accusativum proprium esse distributivis ad Phryn. p. 750. contendisset, hic in quaest. Luc. p. 101 sqq. statuit Graecos in hoc genere non repudiasse accusativum, nominativum autem multo celebrasse frequentius. Ego quae de ea re observasse mihi videor, haec sunt:

α) Post dicendi sentiendique verba ubi infinitivo hoc pronomen adiungitur, nominativus legitimus est atque haud scio an necessarius. Nam ut innumeris in locis hic casus in hac constructione invenitur (ut Herod. I, 2. 56. II, 118. 141. 162. IV, 15. 43. bis. V, 86. VIII, 65. IX, 16. bis. 90. 93. bis. Thuc. I, 28. 118. III, 25. 27. IV, 28. 46. 98. V, 39. 49. VI, 64. VII, 56. VIII, 2.), ita accusativus certo exemplo caret, quippe qui neque Herodoti usu probetur, neque apud Atticos, ubi in libris mss. occurrit, usquam praecedenti litera tenui munitus sit. Quare laudandus est Dindorfius, quod quum apud Xenoph. Hell. II, 1, 26. vulgo legeretur: *αὐτοὺς γὰρ νῦν στρατηγεῖν οὐκ ἐκεῖνον,* ex duobus codicibus nominativum *αὐτοὶ* restituit; certe Thucydides in simili locutione *αὐτὸς* scripsit: IV, 28, 2. *οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ' ἐκείνους στρατηγεῖν,* quo et ipso loco unus Parisiensis codex *αὐτὸν* praebet. Eandem rationem apud Thucydidem VIII, 76, 6. secuti sunt Bekkerus, Goellerus, Poppo, pro

vulgato τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὺς δὲ σώζειν, Vaticani codicis scriptura αὐτοὶ reposita. Apud Demosthenem vero etiam nunc αὐτὸν legitur adv. Pantaen. §. 25. γέγραφε γὰρ καταστῆσαι μὲν ἐμὲ (τὸν ἐμαυτοῦ οἰκέτην εἰς τὸ ἐργαστήριον), ἀπαγορεύειν δὲ αὐτόν, ubi aut spiritu mutato αὑτόν scribendum est, aut ultima litera αὐτός.

β) Ex aliis autem quam dicendi sentiendive verbis pendenti infinitivo modo **nominativus**, modo **accusativus** adiungitur. Sic post optandi, postulandi, suadendi verba et accusativus ponitur, ut Herod. II, 107. τὴν δέ οἱ συμβουλεῦσαι τῶν παίδων ἓξ τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναντα γεφυρῶσαι τὸ καιόμενον, αὐτοὺς δ' ἐπ' ἐκείνων ἐπιβαίνοντας ἐκσώζεσθαι. Andoc. de myst. §. 126. ὤμοσεν — ἦ ἐξώλη εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν. Quibus certae scripturae exemplis firmatur spiritus lenis pronomini appositus apud Plut. praecept. polit. T. V. p. 85. Tauchn. Περικλῆς πρὸς Κίμωνα διενείματο τὴν δύναμιν, αὐτὸν μὲν ἄρχειν ἐν ἄστει, τὸν δὲ — πολεμεῖν, et apud Xen. Hell. II, 4, 28. Λύσανδρος — ξυνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἁρμοστήν, Λίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα ἐκπεμφθῆναι, quanquam neque αὑτὸν non aptum est. Et nominativus, ut Xen. Cyr. IV, 2, 12. ὁ Κῦρος ἐπηύξατο μάλιστα μὲν θεοὺς ἡγεῖσθαι, ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς δυνασθῆναι κ. τ. λ. — Item, ubi infinitivus ex infinitivo verbi impersonalis pendet in oratione obliqua, accusativus, ut Dem. de Cor. §. 152. ἢ γὰρ αὐτοὺς εἰςφέρειν ἔφασαν δεῖν ἢ ἐκεῖνον αἱρεῖσθαι. Thuc. I, 28, 4. οὐ καλῶς (ἔφασαν) ἔχειν τοὺς μὲν πολιορκεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ δικάζεσθαι. Plat. Phaedon. p. 84. A. ψυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου οὐκ ἂν οἰηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν λύειν, λυούσης δ' ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς ἑαυτὴν πάλιν. Nominativus, ut Dem. de cor. trier. init. διό φημι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι. Id. de Rhod. lib. §. 16. ὧν οὐδενὸς αὐτοὶ δοῦναι δίκην δίκαιον ἂν εἶναι φήσαιτε, ubi Bekkerus de Reiskii coniectura δίκαιοι edidit, sed vid. Fritzsch. quaest. Luc. p. 103. — Item antecedente infinitivum articulo vel particula ὥστε, ὡς, ἐφ' ᾧτε, accusativus, ut Dem. adv. Leoch. init. αἴτιος μέν ἐστι Λεωχάρης τοῦ καὶ αὐτὸν κρίνεσθαι καὶ ἐμὲ λέγειν ἐν ὑμῖν. Xen. Cyr. VI, 1, 14. τὰ δ' ἐπιτήδεια — ἀνακεκομισμένοι εἰσὶν εἰς ἐρύματα, ὥστε αὐτοὺς (al. αὐτοὶ) μὲν ἔχειν, ἡμᾶς δὲ ταῦτα μὴ δύνασθαι λαμβάνειν. Nominativus, ut Thuc. VIII, 76, 5. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι. Xen. Cyr. II, 4, 13. ὄρη μέντοι ἐστίν, ἔνθα δύναιτ' ἂν ἀπελθὼν

ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι τοῦ μήτ' αὐτὸς ὑποχείριος γενέσθαι, μηδὲ ὅσα κ. τ. λ. Id. An. IV, 4, 6. ὁ δ' εἶπεν, ὅτι σπείσασθαι βούλοιτο, ἐφ' ᾧ μήτ' αὐτός τοὺς Ἕλληνας ἀδικεῖν, μήτ' ἐκείνους καίειν τὰς οἰκίας.

γ) Ubi vero ad obliquum nominis casum refertur αὐτὸς pronomen, in accusativo ponitur, ut Herod. III, 84, 3. ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι κἂν αὐτοὺς διασώζεσθαι. Thuc. VII, 75, 7. οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους ἥκειν, αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυνέβη ἀπιέναι. Andoc. de myst. §. 12. ἔδοξε δὲ τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀνοήτους μεταστήσασθαι, αὐτοὺς δ' ἰέναι. Procedente autem oratione obliqua nominativus sequitur, ut Herod. I, 2. τοὺς δ' Ἕλληνας ἀποκρίνασθαι ὡς οὐδὲ ἐκεῖνοι — ἔδοσάν σφι δίκας — οὐδὲ ὦν αὐτοὶ δώσειν ἐκείνοις. Id. II, 118. 141. 162. IV, 15. Ignari, ut opinor, huius loquendi rationis librarii apud Xenophontem in simili constructione Hell. III, 3, 6. ἔφασαν interposuerunt, quo tota perturbatur sententia: λέγειν καὶ περὶ τούτου ἔφη (ὁ ἐξαγγείλας) αὐτὸν (τὸν Κινάδωνα), ὡς σφίσι μὲν τοῖς προστατεύουσιν οὐ πάνυ πολλοὶ ἀξιόπιστοι συνειδεῖεν· αὐτοὶ μέντοι πᾶσιν ἔφασαν συνειδέναι. Eiecto autem verbo ἔφασαν ne offendas in plurali αὐτοὶ ad singularem αὐτὸν referendo, haec compara: Herod. IV, 43. ἔλεγε φὰς — αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδέν. Id. IX, 90. ἔφη τάς τε νῆας αὐτῶν κακῶς πλέειν, αὐτοί τε ὅμηροι εἶναι. Thuc. VI, 64, 3. ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίζεσθαι — καὶ αὐτοὶ μὲν ἀποκλῄσειν κ. τ. λ.

3) *De αὐτὸν infinitivi vel participii obiecto.*

11. Iam perventum est ad eum quaestionis propositae locum, qui propter crebriorem pronominis αὑτὸν usum et maiorem editoribus iniecit dubitationem et diligentiora grammaticorum studia provocavit. Egerunt de ea re quum obiter et in transcursu alii, tum accuratius Buttmannus in Exc. X. ad Dem. or. Mid., et Engelhardtius in Adnotatt. critt. in Demosth. oratt. Olynth. Philipp. al. (Berol. 1828.) p. 17 sqq. Et Buttmannus quidem cum infinitivis et participiis construi vult αὑτόν, cum relativis et coniunctionibus αὐτόν, exceptis a priori regulae parte infinitivis articulo subiunctis et participiis in casu absoluto positis. Engelhardtius autem obliquae orationi αὑτὸν attribuit, directae αὐτόν. Ego a nullo horum aut constructionis aut orationis generum neque αὑτὸν neque αὐτὸν prohibitum esse indubitatis exemplorum testimoniis comprobabo, quo appareat, praeter ista constructionis et orationis discrimina esse aliquid etiam in inclinativa et distinctiva pronominis αὑτὸν potestate

positum, quare id pronomen, si quid ad sententiam intersit, reflexivis praeferri possit. Ordiamur ab oratione obliqua.

a) In oratione obliqua.

12. *α)* **Encliticum** *αὐτὸν* invenitur cum **infinitivo** constructum: Polyb. III, 104, 2. *οὐ κατ᾽ αὐτοῦ, πρὸς αὐτοῦ δὲ νομίσας εἶναι τὰ συμβαίνοντα,* accentu pronominis in oppositas inter se praepositiones inclinato, similiter ut in alia constructione Dem. de Symmor. §. 4. *ἡγοῦμαι τοὺς Ἕλληνας χάριν ἕξειν τοῖς πρὸ αὐτῶν καὶ μετ᾽ αὐτῶν ἐκεῖνον ἀμυνομένοις,* et Thuc. I, 33, 3. *προκαταλαμβάνοντες ἡμᾶς —, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθει κατ᾽ αὐτῶν μετ᾽ ἀλλήλων στῶμεν.* — Herod. I, 98. *ἐκέλευε αὐτοὺς οἰκία τε ἑωυτῷ οἰκοδομῆσαι καὶ κρατῦναι αὐτὸν δορυφόροισι,* ubi semel per reflexivum pronomen a ceteris distincta persona non opus est iterum eam distinguere, sed sufficit demonstrare tantum. Id. I, 24. *τὸν Ἀρίονα παραιτήσασθαι, ἐπειδή σφι οὕτω δοκέοι, περιιδέειν αὐτὸν — ἀεῖσαι.* Id. II, 30. *ἔνθα ἂν τοῦτο ᾖ, ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐνθαῦτα καὶ τέκνα.* Ib. 32. *ἐλθεῖν κοτε παρ᾽ αὐτὸν Νασαμῶνας ἄνδρας.* Ib. 161. *δοκέοντες τὸν Ἀπρίην ἐκ προνοίης αὐτοὺς ἀποπέμψαι ἐς κακόν.* Ib. 162. *καὶ αὐτῷ οὐ μέμψασθαι Ἀπρίην.* Id. III, 28. *οὐ λήσειν ἔφη αὐτόν.* Id. IV, 84. *ἐδεήθη Δαρείου ἕνα αὐτῷ καταλειφθῆναι.* Ib. 89. *παραγγείλας — ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν.* Id. VI, 74. *ὅρκους ἐπάγειν σφι, ἦ μὲν ἕψεσθαί σφεας αὐτῷ τῇ ἂν ἐξηγῆται.* Ib. 86, 15. *συγγνώμην τὸν θεὸν παραιτέετο αὐτῷ ἴσχειν τῶν ῥηθέντων.* Id. VII, 229. *ἄγειν αὐτὸν κελεῦσαι τὸν εἵλωτα.* Id. VIII, 65. *εἴρεσθαί τε αὐτόν, ὅ τι τὸ φθεγγόμενον εἴη τοῦτο.* Id. IX, 16. *τὸν Πέρσην εἴρεσθαι αὐτόν.* Ib. 57. *καταδόξας αὐτοὺς — ἀπολιπεῖν αὐτόν.* Xen. Hell. I, 1, 15. *οὐδὲν ὄφελος ἔφη εἶναι τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ πολὺν ἤδη χρόνον Ἀθηναίους εἴργειν τῆς γῆς.* Ib. V, 3, 10. *ἡ πόλις νομίζουσα οὐκ ἂν ἐπεξελθεῖν ἐπ᾽ αὐτοὺς Ἀγησίλαον.* Isae. III. §. 26. *τὸν Πυρετίδην προςεποιήσατο μετ᾽ αὐτοῦ παραγενέσθαι.* Lys. XIV. §. 9. *ἐβουλήθη καὶ ἄτιμος εἶναι καὶ τὰ χρήματ᾽ αὐτοῦ δημευθῆναι.* — Item cum **participio**: Herod. VI, 4. *τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐοῦσι Περσέων ἔπεμπε βυβλία ὡς προλελεσχηνευμένων αὐτῷ ἀποστάσιος πέρι.* Id. IX, 33. *ὁρέων περὶ πολλοῦ ποιευμένους Σπαρτιήτας φίλον αὐτὸν προςθέσθαι.* Xen. Cyr. I, 4, 19. *ἐπειδὰν ἴδωσί τινας ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐλαύνοντας.* Id. Hell. I, 1, 11. *αἰσθόμενοι Μίνδαρον ἐπ᾽ αὐτοὺς πλεῖν μέλλοντα.*

β) **Distinctivum** *αὐτὸν* cum **infinitivo**: Herod. VII, 220. *λέγεται δέ, ὡς αὐτός σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται κηδόμενος· αὐτῷ*

δὲ καὶ Σπαρτιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, et paullo post: αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν. Id. III, 26. ἐπειδὴ γενέσθαι αὐτοὺς μεταξύ κου μάλιστα αὐτῶν τε καὶ τῆς Θάσιος. Dem. in Aristocr. §. 153. πέμπει πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολήν, μᾶλλον δ' οὐχὶ πρὸς ὑμᾶς ἀλλὰ πρὸς Κηφισόδοτον· οὕτω σφόδρα ὑπ' αὐτοῦ γε οὐδ' ἂν ἐξαπατηθῆναι τὴν πόλιν ἡγεῖτο. — Cum participio: Herod. I, 205. ἡ δὲ Τόμυρις συνιεῖσα οὐκ αὐτήν μιν (μιν eum, Cyrum) μνώμενον, ἀλλὰ τὴν Μασσαγετέων βασιληΐην. Plat. de rep. 345. E. ὡς οὐχὶ αὐτοῖσιν ὠφέλειαν ἐσομένην ἀλλὰ τοῖς ἀρχομένοις, ubi forma dativi nullam relinquit de spiritu dubitationem.

γ) Reflexivum ἑαυτὸν usurpatur primum in oppositione vel expressa, ut Dem. adv. Aphob. §. 35. οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε ὑπείληφεν οὐδείς, ὡς ἐκεῖνος ὑπομενεῖ ἑαυτῷ μὲν ἀκύρους εἶναι τὰς παρ' ὑμῖν δωρεάς, ὑμῖν δὲ μένειν τὰς παρ' ἑαυτοῦ, vel tacita, ut Dem. in Mid. §. 220. ἕκαστον χρὴ μὴ παρορᾶν τὰ τοιαῦτα, μηδ' ἐφ' αὑτὸν ἐλθεῖν περιμένειν. Deinde etiam pro enclitico, ut nihil fere intersit, utrum αὐτὸν an ἑαυτὸν dicas, ut Herod. I, 116. κατέβαινε ἐς λιτάς τε καὶ συγγνώμην ἑαυτῷ κελεύων ἔχειν αὐτόν. Thuc. I, 111, 1. Ὀρέστης ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν κατάγειν. Dem. in Timocr. §. 158. συμπαρέσεσθαι γὰρ Ἀνδροτίωνα ἑαυτῷ. Id. in Mid. §. 131. ἀβίωτον ᾤετ' ἔσεσθαι τὸν βίον ἑαυτῷ. Et sic saepissime. Nimirum ubi nihil interest inclinare pronominis accentum, praestat ob arctius constructionis vinculum significare reciprocationem.

b) In oratione directa.

13. Nec diversus est pronominum usus in oratione directa, i. e. ubi verbum infinitum actionem exprimit cogitatione eius personae, de qua est verbum primarium, non comprehensam. Neque enim tanti duxisse Graeci orationis genus quanti constructionis videntur. Itaque licitum quidem est in hoc genere αὐτὸν pronomen adhibere, ut Dem. de Symm. §. 4. ἡγοῦμαι τοὺς Ἕλληνας χάριν ἕξειν τοῖς πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖνον ἀμυνομένοις, de quo loco vide supra §. 12. α). Id. in Mid. §. 131. ὅσα τὸν ἀεὶ προστυχόντ' αὐτῷ πεποίηκεν. Xen. Cyr. I, 1, 2. χαλεπώτεραί εἰσιν αἱ ἀγέλαι πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἢ τοῖς ἄρχουσί τε αὐτῶν καὶ ὠφελουμένοις ὑπ' αὐτῶν. Id. Hell. VI, 2, 5. εἶχε δὲ καὶ μισθοφόρους σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις. Herod. III, 127. τοὺς ἀνακαλέοντας αὐτὸν καὶ πεμπομένους ὑπ' ἐμεῦ κτείνει. Id. VI, 94. βουλόμενος καταστρέφεσθαι τοὺς μὴ διδόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ. Id. II, 126. 154. VII, 101. 156. VIII, 103. Neque tamen inusitatum, ut Engelhardtius statuit, re-

flexivum ἑαυτόν. Et in disiunctione quidem personarum prorsus necessarium est, ut Dem. in Aphob. I. §. 32. ἐκεῖνος κατέλιπε τοσοῦτον τὸ πλῆθος (σιδήρου), ὥστε μὴ μόνον ἱκανὸν εἶναι κατεργάζεσθαι τοῖς ἑαυτοῦ δημιουργοῖς ἀλλὰ καὶ τῷ βουλομένῳ προςωνεῖσθαι τῶν ἄλλων. Id. de f. leg. §. 9. ἵνα εἰδῆθ᾽, ὅτι τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐξελεγχθήσεται. Id. pro Phorm. §. 34. ταῦτα τοῖς ὑφ᾽ ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐναντία ἐρεῖ. Id. Phil. III. §. 63. τί οὖν ποτ᾽ αἴτιον τοὺς Ὠρείτας ἥδιον πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντας ἔχειν ἢ τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν. Thuc. III, 78, 1. προςέπιπτον ταῖς ἐφ᾽ ἑαυτοὺς τεταγμέναις ναυσίν. Xen. An. VII, 5, 13. τὰ καθ᾽ αὐτοὺς ἕκαστοι ἐκπίπτοντα λῄζονται. Id. Cyr. I, 1, 5. ἐθνῶν ἦρξε οὔθ᾽ ἑαυτῷ ὁμογλώττων ὄντων οὔτε ἀλλήλοις. Herod. IV, 86. παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ Πόντος οὗτος ἐκδιδοῦσαν ἐς ἑωυτὸν οὐ πολλῷ τεῳ ἐλάσσω ἑωυτοῦ. Idem pronomen frequenter etiam pro encliticо ponitur eodem modo ut in oratione obliqua (§. 12. γ.): Dem. in Mid. §. 18. δύο ταῦτα ὥςπερεὶ κεφάλαια ἐφ᾽ ἅπασι τοῖς ἑαυτῷ νενεανιευμένοις ἐπέθηκεν. Ib. §. 180. ἐπάταξέ τινα ἐχθρὸν ὑπάρχονθ᾽ αὑτῷ. Id. in Androt. §. 58. πολλὰ ὕβρισται συνὼν οὐκ ἀγαπῶσιν ἑαυτὸν ἀνθρώποις. Sed satis haec ad demonstrandum non alienum esse ab oratione directa pronomen compositum. Itaque in eo ipso loco, a quo Engelhardtius de reflexivorum usu disputandi occasionem sumsit, Dem. Olynth. I. §. 5. ἴσασιν ἅ τ᾽ Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε (ὁ Φίλιππος) τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, potest quidem pronomini a Bekkero aspirato, ut Engelhardtius vult, restitui spiritus lenis, verum non ea de causa, quod verba τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν multo aptius ab oratore quam ex animi Philippi proferri videantur, sed quod hoc loco enclitice positum est pronomen. Quanquam ne sic quidem necessaria est haec pronominis forma, quum propter arctissimam et verborum et actionum cohaerentiam etiam reflexivo locus sit. Quod si in illo loco aut constructionem ita mutaverimus, ut verba magis divellantur hoc modo: ἴσασιν ἃ ἐκείνους τῶν Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησεν, οἳ τότε παρέδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν, aut sententiam ita, ut actiones inter se separentur: ἴσασιν ἅ ποτε τοὺς Ἀμφιπολίτας ἐποίησε τοὺς καὶ νῦν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀδικουμένοις (vid. cap. I. §. 12.), tum demum necessarium esse αὐτῷ, αὐτοῦ, concesserim.

III. De αὐτὸν in relativis enunciationibus.

a) In oratione obliqua.

14. In relativis denique enunciationibus quum propter laxiorem verborum inter se coniunctionem simplicibus pronominibus opus sit, accedente

tamen oratione obliqua etiam composita adhibentur idque eadem fere ratione, qua infinitivis et participiis adiunguntur, nisi quod inclinativus eorum usus, quo eam solam indicant personae distinctionem, quae in omni inest reciprocatione, in illo genere ob constructionis naturam satis frequentatus (§. 12. extr. et 13. extr.), in hoc eadem de causa haud facile admittitur. Sic quum Demosthenes de f. leg. §. 21. 35. 74. in hac ter repetita sententia: *διὰ ταῦτα χρήμαθ' ἑαυτῷ τοὺς Θηβαίους ἐπικεκηρυχέναι*, infinitivo reflexivum enclitice apposuisset, in eadem sententia §. 127. post coniunctionem *ὅτι* relativum *αὑτῷ* posuit: *ἀπηγγελκότα, ὅτι ἐπικεκήρυκται χρήματ' αὑτῷ ἐν Θήβαις*, quam pronominum mutationem mutatae verborum structurae tribuendam esse manifestum est.

Iam, quum Engelhardtius ab obliqua oratione simplex pronomen abiudicet et Buttmannus contra a relativis particulis coniunctionibusque compositum, de utroque pronominum genere exempla adscribam.

α) De *αὐτὸν* enclitico: Thuc. I, 33, 3. *προκαταλαμβάνοντες ἡμᾶς ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθει κατ' αὐτῶν μετ' ἀλλήλων στῶμεν*, de quo loco confer quae §. 12. *α)* notata sunt. Dem. de Cor. §. 33. *ἦν ἐν φόβῳ, μὴ ἐκφύγοι τὰ πράγματ' αὐτόν.* Id. de lib. Rhod. §. 11. *ἵν' ὡς οἰκειότατ' αὐτὴν ἀποδέχοιτο.* Id. adv. Zenoth. §. 29. *ἵνα — λέγητε κατ' αὐτοῦ.* Id. in Androt. §. 42. *Οἴομαι τοίνυν αὐτὸν οὐδὲ ἐκείνων ἀφέξεσθαι τῶν λόγων, ὅτι ταῦτα πάντ' αὐτῷ διὰ τὰς εἰςπράξεις γέγονεν.* Id. adv. Nausim. §. 19. *ἀκούω αὐτοὺς παρεσκευάσθαι λέγειν, ὡς πολλὰ χρήματ' αὐτοῖς κατελείφθη.* Xen. An. V, 7, 18. *ἔλεγον, ὅτι θαυμάζοιεν, τί ἡμῖν δόξειεν ἐλθεῖν ἐπ' αὐτούς.* Id. Cyr. V, 5, 40. *ὥστε τὸν Κυαξάρην μεταγιγνώσκειν, ὡς οὔτε ὁ Κῦρος ἀφίστη αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, οὔτε οἱ Μῆδοι ἧττόν τι αὐτῷ προςεῖχον τὸν νοῦν.* Herod. I, 111. *ἡ δὲ γυνὴ ἐν φροντίδι ἦν, ὅτι ὁ Ἀστυάγης μεταπέμψαιτο αὐτῆς τὸν ἄνδρα.* Ib. 185. *ἵνα μὴ οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν αὐτῆς τὰ πράγματα.* Id. II, 126. *δέεσθαι, ὅπως ἂν αὐτῇ ἕνα — λίθον δωρέοιτο.* Ib. 133. *ἀντιμεμφόμενος, ὅτι ὁ μὲν αὐτοῦ πατὴρ καὶ πάτρως ἐβίωσαν χρόνον ἐπὶ πολύν, αὐτὸς δὲ μέλλοι ταχέως οὕτω τελευτήσειν.* Id. III, 57. *ἐχρέωντο, εἰ αὐτοῖσι τὰ παρεόντα ἀγαθὰ οἷά τέ ἐστι πολὺν χρόνον παραμένειν.* Ib. 68. *ὅςτις εἴη ὁ συνοικέων αὐτῇ.* Id. V, 30. *ἐδέοντο τοῦ Ἀρισταγόρου, εἴκως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα.* Ib. 37. *ὡς ἂν ἑκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συνεπισταίατο.* Id. VII, 153. *κατήγαγε τοὺς φυγάδας, ἐπ' ᾧ τε οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἱεροφάνται τῶν θεῶν ἔσονται.* Id. VIII, 40. *ἵνα βουλεύσωνται τὸ ποιητέον αὐτοῖσι ἔσται.* Id. IX, 90. *ὑποπτεύουσι, μὴ δόλῳ αὐτοὺς προάγοιεν.*

β) De *αὐτὸν* distinctivo: Herod. I, 165. *οἱ Χῖοι τὰς νήσους οὐκ ἐβούλοντο τοῖς Φωκαιεῦσι πωλέειν, δειμαίνοντες, μὴ αἱ μὲν ἐμπόριον γένωνται, ἡ δὲ αὐτῶν νῆσος ἀποκληϊσθῇ.* Id. III, 148. *ἄμεινον ἔφη τῇ Σπάρτῃ τὸν ξεῖνον ἀπαλλάσσεσθαι, ἵνα μὴ ἀναπείσῃ ἢ αὐτὸν ἢ ἄλλον τινὰ Σπαρτιητέων κακὸν γενέσθαι.* Aeschin. in Ctesiph. §. 215. *πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην, ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλά, ὑπ' ἐμοῦ δὲ καταβέβλαπται.*

γ) De *ἑαυτὸν* disiunctivo: Thuc. VI, 63, 2. *ἠξίουν τοὺς στρατηγοὺς ἄγειν σφᾶς ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδὴ οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται.* Xen. Mem. S. II, 5, 4. *πολλάκις ἀκούω τοῦ μέν, ὅτι προὔδωκεν αὐτὸν* (enclit.) *φίλος ἀνήρ, τοῦ δέ, ὅτι μνᾶν ἀνθ' ἑαυτοῦ* (disiunct.) *μᾶλλον εἵλετο ἀνήρ, ὃν ᾤετο φίλον εἶναι.* Id. Hell. II, 3, 19. *ἔλεγεν, ὅτι ἄτοπον δοκοίη ἑαυτῷ γε εἶναι.* Ib. 4, 35. *ἐδίδασκεν, οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους.* Ib. IV, 8, 20. *γνόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὡς, εἰ μὲν ὁ δῆμος κρατήσοι, Ἀθηναίων ἔσται Ῥόδος ἅπασα, εἰ δὲ οἱ πλουσιώτεροι, ἑαυτῶν.* Id. An. VII, 1, 18. *δείσας, μὴ ἀνήκεστα κακὰ γένοιτο καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς στρατιώταις.* Ib. 7, 44. *ἐνεκάλουν ἐμοί, ὡς μᾶλλον μέλει μοι, ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔχοι ἢ ὅπως τὰ ἑαυτῶν.* Id. Cyr. IV, 3, 3. *κατεμέμφετο καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ* (de spiritu vid. §. 8. a)), *εἰ οἱ ἄλλοι ἀκμάζειν μᾶλλον ἑαυτῶν ἐδόκουν.* Herod. I, 9. *Κροῖσον δὲ χρῆν ἐπείρεσθαι, κότερα (ὁ θεὸς) τὴν ἑαυτοῦ ἢ τὴν Κύρου λέγοι ἀρχήν.* Id. III, 44. *ἐδεήθη, ὅκως ἂν καὶ παρ' ἑωυτὸν πέμπων δέοιτο στρατηγοῦ.* Id. V, 87. *εἰρωτᾶν ἑκάστην αὐτέων, ὅκῃ εἴη ὁ ἑωυτῆς ἀνήρ.* Ib. 96. *Ἱππίης ἐποίεε ἅπαντα, ὅκως αἱ Ἀθῆναι γενοίατο ὑπ' ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ.* Id. VIII, 61. *ἑωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζων ἤπερ κείνοισι.* Id. IX, 102. *ὅκως ἑωυτῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ μὴ Λακεδαιμονίων.*

δ) De *ἑαυτὸν* enclitice posito paucissima exempla inveni, eiusmodi quidem, ut aut trisyllaba forma aut aspirata ante bisyllabam littera tenuis compareat: Herod. VI, 24. *καί μιν ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' ἑωυτὸν ἀνέβησαν.* Ib. 48. *ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν Ἑλλήνων, ὅ τι ἐν νόῳ ἔχοιεν, κότερα πολεμεῖν ἑωυτῷ ἢ παραδιδόναι σφέας αὐτούς.* Id. I, 86. *ἔλεγε δή, ὡς Σόλων θεασάμενος πάντα τὸν ἑωυτοῦ ὄλβον ἀποφλαυρίσειε.* Dem. de f. leg. §. 95. *ὁρᾷ τοῦθ', ὅτι ἐν μὲν τοῖς ὑφ' αὐτοῦ πεπραγμένοις ἀγαθὸν μὲν οὐδέν ἐστιν, ἅπαντα δὲ τἀδικήματα, ἡ δ' ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀπολογία, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τοὔνομα γοῦν ἔχει φιλάνθρωπον* (oppositis inter se *πεπρα-*

γμένοις et ἀπολογίᾳ). Aeschin de f. leg. §. 155. ἀπεκρίνατο ὅτι — τῆς παρούσης ἀπορίας ἑαυτῷ (al. αὑτῷ ἀπορίας) οὐ κακῶς — στοχάζοιτο. Eodem modo etiam σφᾶς αὐτοὺς pro simplici σφᾶς vel αὐτοὺς bis a Xenophonte adhibitum est: Hell. V, 2, 8. ἐδίδασκον, ὡς, ἕως μὲν σφεῖς οἴκοι ἦσαν, ἐδέχετο ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος, — ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐξέβαλον, ὡς ἕπεσθαι μὲν οὐδαμοῦ ἐθέλοιεν κ. τ. λ. Ib. VIII, 5, 4. Φωκεῖς μέντοι οὐκ ἠκολούθουν, λέγοντες, ὅτι συνθῆκαι σφίσιν αὐτοῖς εἶεν. (Vid. obs. p. 30 sq.) Itaque si et rara est in huiusmodi exemplis trisyllaba pronominis forma et bisyllaba frequentissime, ut supra vidimus, tenuem subsequitur literam, etiam tum, ubi non praecedit litera tenuis, bisyllabum pronomen longe verisimilius est cum spiritu leni quam cum aspero in hoc enclitico dicendi genere a Graecis pronunciatum fuisse. Quare vide, ne plus iusto aspirando pronomini in hoc genere indulserint scriptorum editores quum alii tum imprimis Bekkerus. Sic apud Dem. adv. Lacrit. §. 36. ἀπεκρίνατο Λάκριτος οὑτοσί, ὅτι — τοῦτο τὸ χρυσίον δεδανεικὼς εἴη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ Πόντῳ, et adv. Macart. §. 33. ἐπειδὰν οὖν λέγῃ Μακάρτατος, ὅτι ἐνίκησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεόπομπος τοῦ κλήρου τούτου, et in Olymp. §. 6. λόγον μοι προφέρει Ὀλυμπιόδωρος οὑτοσί, ὅτι καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ προσήκουσα εἴη τῷ Κόνωνι, et adv. Nicostr. §. 7. ἐπῄνει, ὅτι παρέσχον τὰ ἐφόδια τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, spiritus asper a Bekkero pronomini additus nullo modo videtur ferri posse, quum et ipsa pronominis collocatio inclinari accentum postulet, et reflexivum in genitivo possessivo a Demosthene articulo subiungi soleat (exceptis duobus locis, adv. Boeot. de dot. mat. §. 32. et adv. Steph. I. §. 55., quorum alter e testimonio est.) Atque sic ipse Bekkerus alibi in simili constructione αὐτοῦ scripsit: Dem. de f. leg. §. 249. οὐκ ἀναμνησθείς, ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ — ἐξέθρεψε τοσούτους τουτουσί. Eiusd. adv. Macart. §. 60. ἐκεῖνο δ᾽οὐκ ἐνθυμεῖται, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἄνθρωπος ἦν θνητός. Ib. 83. ἱκετεύειν αὐτούς, ὅπως μὴ ἐξερημωθήσεται αὐτῶν ὁ οἶκος. Antiph. 1. §. 6. οὐ τοῦτό γ᾽ ἐρεῖ, ὡς εὖ οἶδεν, ὅτι οὐκ ἀπέκτεινεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸν πατέρα τὸν ἡμέτερον.

b) In oratione directa.

15. Directae orationis in relativis enunciationibus propria sunt simplicia pronomina, tam personalia, ut Thuc. IV, 109, 1. Μεγαρῆς τὰ μακρὰ τείχη, ἃ σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον, κατέσκαψαν. Id. V, 73, 3. οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἐξέκλινεν (ὁ Ἆγις) ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ

ἡσυχίαν ἐσώθησαν (vid. obs. p. 37.), quam demonstrativa, ut Thuc. VII, 6, 3. ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν. Id. V, 67, 3. δεξιὸν μὲν κέρας Μαντινῆς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίγνετο. Herod. V, 17. πέμπει ἄνδρας, οἳ μετ' αὐτὸν κεῖνον ἦσαν δοκιμώτατοι. — Composita non admittuntur, nisi quod interdum, ubi arctissime cum primaria sententia cohaeret enunciatum relativum, ὅσος pronomini ab Herodoto et Thucydide adduntur: Herod. I, 21. μηχανᾶται τοιάδε· ὅσος ἦν ἐν τῷ ἄστεϊ σῖτος καὶ ἑωυτοῦ καὶ ἰδιωτικός, τοῦτον πάντα συγκομίσας προεῖπε. Ib. 80. ὁ Κῦρος ὅσαι τῷ στρατῷ τῷ ἑωυτοῦ ἕποντο κάμηλοι, ταύτας πάσας ἁλίσας — ἄνδρας ἐπ' αὐτὰς ἀνέβησε. VIII, 24. ὅσοι τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ ἦσαν νεκροί, ἔθαψε. Thuc. II, 7, 1. πόλεις ξυμμαχίδας ποιούμενοι, ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. Ib. 92, 4. τὰ ναυάγια, ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν, ἀνείλοντο.

Caput V.

De demonstrativorum pronominum constructione reflexiva.

I. Ἐκεῖνος.

1. Ἐκεῖνος pronomen refertur ad rem, quae tanquam remotior observatur animo eius qui loquitur, sive loco, sive tempore, sive causarum verborumve ordine.

a) Refertur ad rem personamve loco remotiorem, cui quae opposita est propior, significatur per οὗτος, ἐγώ, σύ. — α) Per οὗτος, ut Xen. Hell. VI, 4, 25. ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε δ' ἴσως, ὅπως διάφοροι καὶ οὗτοι ὄντες ἀμφότεροι ἐκείνου δέοιντο. Andoc. de myst. §. 39. καὶ πρῶτον μέν, ὦ ἄνδρες, τοῦθ' ὑπέθετο δεινότατον πρᾶγμα, οἶμαι, ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη, ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι. — β) Per ἐγώ, ἡμεῖς, ut Xen. An. I, 4, 8. ἀλλὰ ἰόντων, εἰδότες, ὅτι κακίους εἰσὶ περὶ ἡμᾶς, ἢ ἡμεῖς περὶ ἐκείνους. Id. Hell. V, 2, 13. οἱ Ὀλύνθιοι προεῖπον ἡμῖν, ὅτι εἰ μὴ παρεσόμεθα συστρατευσόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν. Ib. VII, 5, 2. τί γὰρ πολεμεῖν ἡμᾶς βούλονται ἢ ἵνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν, ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δεώμεθα; Id. Cyr. V, 2, 32. μὴ ὁρῶντες μὲν οὖν ἡμᾶς ἀλλ' οἰόμενοι ἀφανεῖς εἶναι διὰ τὸ φοβεῖσθαι ἐκείνους. Ib. 3, 30. ἅμα δ' ἴσως καὶ ἐκεῖνο ἐννοεῖται, ὡς εἰ

οἱ μὲν πρὸς ἡμᾶς ἀφιστάμενοι μηδὲν ὑπ᾽ ἐκείνου κακὸν πείσονται, οἱ δὲ σὺν ἐκείνῳ ὄντες ὑφ᾽ ἡμῶν ἀπολοῦνται, ὅτι τάχα οὐδένα εἰκὸς σὺν αὐτῷ βούλεσθαι εἶναι. Thuc. II, 11. *ὅταν ἐν τῇ γῇ ὁρῶσιν ἡμᾶς δῃοῦντας καὶ τἀκείνων φθείροντας.* Id. VI, 36. extr. *ἀγαπᾶν οἴομαι αὐτούς, ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ᾽ ἐκείνους ἐρχόμεθα,* cum quo loco conferas hunc similis sententiae locum, ubi personae in se reciprocatae non prima persona sed altera tertia opposita est: Thuc. VI, 63, 2. *ἠξίουν τοὺς στρατηγοὺς — ἄγειν σφᾶς ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδὴ οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ᾽ ἑαυτοὺς ἔρχονται.* Item ubi Graecus est qui loquitur, per *Ἑλλάς, Ἕλληνες,* ubi Atheniensis, per *Ἀθηναῖοι* et sim., ut Xen. Hell. VI, 4, 27. *ὁ Ἰάσων — κατέβαλε τὸ Ἡρακλεωτῶν τεῖχος, δῆλον ὅτι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μή τινες πορεύσοιντο ἐπὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν, ἀλλὰ μᾶλλον μὴ — εἴργοιεν αὐτόν, εἴ ποι βούλοιτο τῆς Ἑλλάδος πορεύεσθαι.* Thuc. IV, 56. extr. *Λακεδαιμόνιοι Θυρέαν ἔδοσαν Αἰγινήταις, ὅτι, Ἀθηναίων ὑπακούοντες, ὅμως πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην ἀεὶ ἕστασαν.* — *γ)* Per *σύ, ὑμεῖς,* ut Dem. de Halonn. §. 26. *φησὶ δ᾽ Ἀμφίπολιν ἑαυτοῦ εἶναι, ὑμᾶς γὰρ ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι.* Thuc. III, 37, 2. *(οἱ ξύμμαχοι) οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοί, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἂν ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε.* Xen. Cyr. V, 5, 29. *εἴ τις τοὺς σὲ θεραπεύοντας οὕτω διαθείη, ὥστ᾽ ἐκείνου μᾶλλον ἢ σοῦ βούλεσθαι εἶναι.* — Ceterum quum horum locorum plerique omnes magis in iudicando quam in referendo ac narrando versentur, id quod vel ex additis verbis *οἶμαι* (Andoc. et Thuc. VI.), *δῆλον ὅτι* (Xen. Hell. VI, 4, 27.), *ἴσως* (ib. §. 25. Cyr. V, 3, 30.) apparet, quo loquendi genere oratio obliqua propius ad directae naturam accedit, dubitari posset, an ex orationis genere potius quam ex propioris rei oppositione repetendus sit hic pronominis usus, nisi aliud docerent et ea quae infra afferentur exempla et ex iis ipsis quos supra attuli locis nonnulli, ubi simpliciter res narratur nullo admixto narratoris iudicio, ut Xen. Hell. V, 2, 13. Thuc. IV, 56. Dem. de Halonn. §. 26.

b) Refertur ad rem tempore remotiorem, ut Xen. Hell. I, 1, 27, *ἑλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρις ἂν ἀφίκωνται οἱ ᾑρημένοι ἀντ᾽ ἐκείνων,* i. e. suo, priorum imperatorum, loco.

c) Refertur ad rem causarum ordine remotiorem. Quo ordine ut proximum tanquam locum in animo eius qui loquitur causa principalis obtinet, ita remotiorem secundaria causa. Ad quam quum refertur *ἐκεῖνον,* oppositum intelligitur *ἑαυτόν,* quod quidem pronomen, nisi ipsa sententia doceat ad secundariam rem referendam esse, ad principalem

revertitur. Itaque ubicunque ambigua foret sententia, si de secundaria re in se reciprocanda *ἑαυτὸν* poneres, *ἐκεῖνον* adhibendum est. Sic *α)* in simplici enunciatione de obiecto verbi, ut Herod. V, 90: *οἱ Λακεδαιμόνιοι συμφορὴν ἐποιεῦντο, ὅτι ἄνδρας ξένους σφι ὄντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων*, ne *ἑωυτῶν* ad subiectum verbi Lacedaemonios reciperetur. Plat. Cratyl. p. 430. E. *ἆρ' οὐκ ἔστι προςελθόντα ἀνδρί τῳ εἰπεῖν, ὅτι τουτὶ σόν ἐστι γράμμα, καὶ δεῖξαι αὐτῷ, ἂν μὲν τύχῃ, ἐκείνου εἰκόνα, ἂν δὲ τύχῃ, γυναικός*; i. e. *οὐχ ἑαυτοῦ, τοῦ δείξαντος, ἀλλ' ἐκείνου, τοῦ ἀνδρός*. — *β)* In composita enunciatione, ubi quidem obliqua est oratio, de subiecto secundario, ut Herod. III, 135. *δῶρα δέ μιν (τὸν Δημοκήδεα) τῷ πατρὶ καὶ τοῖσι ἀδελφεοῖσι ἐκέλευε (Δαρεῖος) πάντα τὰ ἐκείνου ἔπιπλα λαβόντα ἄγειν, φὰς ἄλλα οἱ παραπλήσια ἀντιδώσειν*, ubi oppositum cogitatur: *οὐκ ἑωυτοῦ, τοῦ Δαρείου, ἀλλ' ἐκείνου, τοῦ Δημοκήδεος*. Id. ib. 160. *τὴν Βαβυλῶνά οἱ (τῷ Ζωπύρῳ) ἔδωκε (Δαρεῖος) νέμεσθαι μέχρι τῆς ἐκείνου ζόης*, i. e. *ἐκείνου, τοῦ Ζωπύρου, οὐκ ἑωυτοῦ, τοῦ Δαρείου*. Thuc. VIII, 45, 4. *λέγων (ὁ Ἀλκιβιάδης), ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι, εἰ ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρήμασι ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν*, i. e. *οὐχ ἑαυτῶν, τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκείνων, τῶν Χίων*, nam quos *ἄλλους* dicit Alcibiades, se suosque intelligit. Id. IV, 99, 1. *οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἀπεκρίναντο, εἰ μὲν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἰσίν, ἀπιόντας ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα· εἰ δὲ ἐν τῇ ἐκείνων, αὐτοὺς γιγνώσκειν τὸ ποιητέον*, oppositis *ἐν τῇ ἑαυτῶν, τῶν Βοιωτῶν*, et *ἐν τῇ ἐκείνων, τῶν Ἀθηναίων*, quorum in usu pronominum qua ratione ambiguitatem quandam captare Boeotos sibi Poppo persuaserit (Prolegg. ad Thuc. T. I. p. 173.), haud facile est ad perspiciendum; nam neque ambiguum quidquam inest, quum ipsius evitandae ambiguitatis causa *ἐκείνων* positum sit, ne *ἑαυτῶν* ad loquentes Boeotos referretur, et si quid ambiguum esset, id obliquae orationi, quae scriptoris est, vitio esset vertendum, non directae Boeotorum orationi sic quidem comparatae: *εἰ μὲν ἐν Βοιωτίᾳ ἐστέ, ἀπιόντες ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀποφέρεσθε τὰ ὑμέτερα, εἰ δὲ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ αὐτῶν, αὐτοὶ γιγνώσκετε τὸ ποιητέον*. — In directa autem oratione, qua minus arcte inter se copulari actiones supra demonstravi (cap. I. §. 13.), *ἐκεῖνον* ad primariae enunciationis subiectum, ut remotius, retransit, idque non solum in tertio retransitivae constructionis genere, de quo vide cap. IV. §. 15., sed etiam in secundo, ut Xen. Hell. III, 4, 2 *Λύσανδρος αὐτὸς ξυνεξελθεῖν αὐτῷ ἐβούλετο, ὅπως τὰς δεκαρχίας τὰς κατασταθείσας ὑπ' ἐκείνου, ἐκπεπτωκυίας δὲ διὰ τοὺς ἐφόρους — πάλιν καταστήσειε*. Plut. praec.

polit. T. V. p. 84. Tauchn. *Σκιπίων διδοὺς ἀναπνοὴν τοῖς πιέζεσθαι δοκοῦσιν ὑπὸ τῆς ἐκείνου δόξης.*

d) Refertur ad rem **verborum ordine** longius remotam, pluribus interpositis sive verbis sive nominibus sive pronominibus. *α)* **Verbis**, ut Polyb. III, 44, 10. *πρῶτον μὲν τῶν προγεγενημένων πράξεων ἀνέμνησε τοὺς ὄχλους, ἐν αἷς, ἔφη, πολλοῖς αὐτοὺς καὶ παραβόλοις ἔργοις ἐπικεχειρηκότας, ἐν οὐδενὶ διεσφάλθαι, κατακολουθήσαντας τῇ ἐκείνου γνώμῃ καὶ συμβουλίᾳ.* Praesertim dicendi sentiendive verbo, ut Plut. praec. polit. T. V. p. 77. Tauchn. *Κρητίνας ἐκέλευσε τὸν Ἑρμείαν τὴν ἀρχὴν παραλαβόντα χρῆσθαι τοῖς πράγμασιν, αὐτοῦ μεταστάντος· εἰ δὲ βούλεται στρατηγεῖν ἐκεῖνον, αὐτὸν ἐκποδὼν ἐλθεῖν.* Thuc. IV, 37. extr. *ἐκήρυξαν (οἱ Ἀθηναῖοι), εἰ βούλοιντο (οἱ Λακεδαιμόνιοι) τὰ ὅπλα παραδοῦναι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Ἀθηναίοις, ὥστε βουλεῦσαι, ὅ τι ἂν ἐκείνοις (τοῖς Ἀθηναίοις) δοκῇ.* Xen. Mem. S. I, 2, 3. *ἐλπίζειν ἐποίει τοὺς συνδιατρίβοντας ἑαυτῷ, μιμουμένους ἐκεῖνον τοιούςδε ἔσεσθαι,* in cuiusmodi oratione magis ad secundarium verbum quam ad primarium respicitur. — *β)* **Nominibus**, ut Plat. Lach. p. 186. A. *ἢ εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν ἑαυτῷ διδάσκαλον μὲν οὔ φησι γεγονέναι, ἀλλ᾽ οὖν ἔργα αὐτὸς αὑτοῦ ἔχει εἰπεῖν, καὶ ἐπιδεῖξαι, τίνες Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων, ἢ δοῦλοι ἢ ἐλεύθεροι, δι᾽ ἐκεῖνον ὁμολογουμένως ἀγαθοὶ γεγόνασιν.* — *γ)* **Pronomine** *ἑαυτοῦ* vel *αὐτοῦ*, eadem ratione, qua in transitiva constructione nonnunquam *αὐτὸς* pronomini *ἐκεῖνος* succedit hoc modo: *παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ* (Thuc. I, 132, 5.). Sic Dem. de Cor. §. 148. *εἰ μὲν τοίνυν τοῦτο ἢ τῶν παρ᾽ ἑαυτοῦ πεμπομένων ἱερομνημόνων ἢ τῶν ἐκείνου συμμάχων εἰςηγοῖτό τις, ὑπόψεσθαι τὸ πρᾶγμα ἐνόμιζε, ἂν δ᾽ Ἀθηναῖος ᾖ κ. τ. λ.* Xen. Hell. I, 6, 14. *ὁ Καλλικρατίδας οὐκ ἔφη ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος οὐδένα Ἑλλήνων ἐς τοὐκείνου δυνατὸν ἀνδραποδισθῆναι.* Id. Cyr. IV, 5, 20. *γνώσεται, ὅτι οὐ νῦν ἔρημος γίγνεται, ἡνίκα οἱ φίλοι αὐτοῦ τοὺς ἐκείνου ἐχθροὺς ἀπολλύουσι.*

II. *Οὗτος.*

2. Ut *ἐκεῖνος* ad rem remotiorem, ita *οὗτος* ad **propiorem** refertur, praesertim ad **praesentem**, ut Lys. III. §. 28. *λέγει (ὁ Σίμων), ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου (τοῦ Σίμωνος).* Id. XIV. §. 31. *εἴθισται (ὁ Ἀλκιβιάδης) λέγειν, ὡς οὐκ εἰκός ἐστι τὸν μὲν πατέρα αὐτοῦ δωρεὰς παρὰ τοῦ δήμου λαβεῖν, τοῦτον (τὸν Ἀλκιβιάδην) δ᾽ ἀδίκως διὰ τὴν φυγὴν τὴν ἐκείνου διαβεβλῆσθαι.* Id. XXV. §. 33. *ἡγούμενοι (οἱ κατη-*

γόροι), ἐὰν ὕστερον ἡμῖν δι' ἑτέρων σωτηρία γένηται, τούτους (τοὺς κατηγόρους) μὲν ἐπιλύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μέγα δυνήσεσθαι. Id. XXVIII. §. 7. ἡγοῦνται ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ὀῤῥωδοῦντας ἡσυχίαν πρὸς τούτους ἕξειν. Dem. adv. Boeot. de dot. §. 22. ἐὰν μὲν γὰρ λέγῃ, ὡς ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ οὐκ ἐπηνέγκατο προῖκα, ἡ δὲ τούτων ἐπηνέγκατο, i. e. ἡ ἑαυτῶν, ipsius et fratris sui. Ib. §. 29. τῇ μητρὶ τούτων. Ib. §. 45. κατηγορήσει οὐ μόνον ἐμοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρός, λέγων, ὡς ἐκεῖνος ἐμοὶ χαριζόμενος πολλὰ τοῦτον (τὸν κατηγόρον) ἠδίκησεν. Id. adv. Macart. §. 47. αὐτὸς ἑαυτοῦ Μακάρτατος οὑτοσὶ μαρτυρήσει, ὅτι οὔτε Θεοπόμπῳ τῷ πατρὶ τῷ ἑαυτοῦ οὔτε αὐτῷ τούτῳ προςήκει οὐδενὸς κληρονομεῖν τῶν Ἁγνίου. — Semel ad absentem: Lys. XXXII. §. 14. καὶ τούτων τὰ γράμματα ἀπέδειξεν (ἡ μήτηρ)· ἐν γὰρ τῇ διοικίσει — τοὺς παῖδας ἐπιτυχόντας ἐκβεβλημένῳ τῷ βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς ταύτην (τὴν μητέρα).

III. Ὅδε.

3. Ὅδε pronomen, quod quidem praesentem demonstrare solet, uno tantum loco pro reflexivo positum inveni hoc: Eurip. Heracl. 153. οὐ γάρ φρενήρη γ' ὄντα σ' ἐλπίζουσί που (οἱ Ἡρακλεῖδαι) μόνον τοσαύτης ἣν ἐπῆλθον Ἑλλάδος τὰς τῶνδ' (Ἡρακλειδῶν) ἀβούλους ξυμφορὰς κατοικτιεῖν.

Jahresbericht

über

die Gelehrten- und Bürgerschule zu Neubrandenburg

von Michaelis 1839 bis dahin 1840.

I. Lehrverfassung.

a. Die Gelehrtenschule.

Prima.

Wöchentlich 32 Lehrstunden.

1. Latein. 11 St. a) Cic. de officiis vom ersten bis zur Hälfte des dritten Buches. 2 St. b) Tacit. dialog. de oratoribus und Histor. lib. V. cap. 1 — 13. 2 St. c) im Winter Horat. ars poetica, im Sommer od. lib. I. 2 St. d) Extemporalien, Correctur der freien Aufsätze und Exercitien. 2 St. e) Lateinische Disputirübungen. 1 St. — Rector Friese. f) Für diejenigen, welche nicht Hebräisch lernen, combinirt mit Secunda Livius lib. XXIII. — XXVII. (nicht beendigt) cursorisch. 2 St. — Prorector Walbäştel.

2. Griechisch. 6 St. a) Im W. Plat. Apolog. cap. XVI. bis zu Ende, dann Crito und Einiges aus Phaedo; im S. Thucyd. lib. VI. angefangen. 2 St. b) im W. Soph. Antig. zweite Hälfte, im S. Soph. Electra erste Hälfte. 2 St. c) im S. Hom. Il. lib. VI. — VIII. cursorisch. 1 St. d) Grammatik, Erklärung der Syntax nach Rost, Exercitia nach Blume und aus Corn. Nep., im W. 2 St., im S. 1 St. — Conrector Arndt.

3. Hebräisch. 2 St. Im W. Genesis bis cap. 27; im S. Wiederholung der Formenlehre und Einübung derselben nach Gen. cap. 28. 29. 32. Daneben Exercitien nach Weckherlin's Materialien. — Conrector Arndt.